

■ 13 Kasım
2015 Cuma
■ Sayı: 7
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

**BOYUN
EĞME**

Boyun eğmeyenler partiye geliyor

Seçimlerin en dikkat çeken öznelereinden biri de Komünist Parti oldu. Sadece oylarını katladığı için değil, seçimlerin AKP'nin zaferiyle sonuçlanmasının hemen ardından, karamsarlık yayılmaya başlamışken, "şimdi atılım ve örgütlenme zamanı" dediği için

MESELE BAŞKANLIK DEĞİL HÂLÂ ANLAMADIN MI?

YENİ ANAYASAYI YAPTIRMAMAYA NE DERSİNİZ? | MODEL OLMA SIRASI TUNUS'TA | RUSYA'NIN
HAMLESİ NATO'YU KARIŞTIRDI | EKONOMİ, MÜLTECİ PAZARLIĞINA EMANET | KALİNİN'DEN ÖĞÜTLER

SANA O MEŞRULUĞU TANIMAYACAĞIZ

Anayasa tartışmalarına uzun süredir hâkim olan "yeni Anayasa"nın ya da Anayasa değişikliğinin getireceği biçimsel yenilikler/farklılıklar. Bunlara dönük bilinen itiraz ise Lenin'e ait olduğu söylenen bir sözle ifade ediliyor: Anayasalar yapmaz/yaratmaz, saptar.

Anayasa değişikliğinin, yeni bir anayasanın, toplumsal dengeleri, sınıflar arasında oluşan denklileri köklü bir şekilde değiştirmeyeceği, tersine oluşmuş dengeleri tescil edeceği görüşü şüphesiz haklıdır. Buna bağlı olarak AKP'nin yıllara yayılmış anayasa değişikliği/yeni anayasa çabasını da kendi politikalarına, "yeni düzen" arayışlarına şekilsel bir araç üretme isteğine değil, oluşturduğu yeni dengeyi/fiili durumu formelleştirme, kurallaştırma isteğine bağlamak gerekir.

AKP'nin "güçlü" olduğu, bir seçim zaferi ardından parlamentoda yeniden ağırlık kazandığı koşullarda yapılacak her türlü anayasanın kaçınılmaz olarak bu durumu tescil etmeye, AKP'nin süregiden fiili diktatörlüğüne anayasal temel oluşturmaya yarayacağı doğrudur. 2015'in "Yeni Anayasa" tartışmasına bakışımız ise bundan ibaret olmamalıdır. AKP, bu gündemle ülkenin siyasal yapısında bir düzenlemeyi, bir yapısal dönüşümü gerçekleştirmeyi ya da olmuş bitmiş bir dönüşüme statü kazandırmayı amaçlamıyor.

Bu sefer "Yeni Anayasa" operasyonu bütünüyle "siyasi" bir operasyondur.

1 Kasım seçimlerine AKP'nin çok boyutlu bir sıkışmayla girdiği açıktır. Sonuçtan hareketle geride kalan bu dönemi açıklamak yerine, sandıkta elde edilen sonucun bu dönemi bir anda sihirli bir değnekle kapatamayacağını görmek gerekir. AKP'nin ve daha doğrusu RTE liderliğinin içeride ve dışarıda sıkışmışlığı sürüyor. 1 Kasım'a giden yolda, kimlerle ne tür anlaşmalar yapıldığını, bu anlaşmaların ne kadarının bağlayıcı ne kadarının ise "süreç başlatıcı" olduğunu bilmiyoruz. Bu konuda spekülasyon yapmanın da bir anlamı olmayacaktır. Öte yandan görünen, RTE liderliğini 1 Kasım zaferine taşıyan ulusal/uluslararası uzlaşmaların kesin, uzun soluklu ve namuslu olmadıklarıdır. Bu durumda açık olmalıdır: 1 Kasım, AKP/RTE'nin siyasal hâkimiyetini garanti eden, ulusal ve uluslararası ölçekte yürütüldüğü bilek güreşini sonuca bağlayan nitelikte değildir.

Bu durumda AKP/RTE'nin siyasal aktivitesini sağlama almak için ortadaki (henüz kendini fazla belli etmeyen) meşruiyet boşluğunu doldurması gerekir. AKP, anayasa tartışmalarında ittifak tazelenmek, çevresindeki açık, örtük ittifak zincirini güçlendirmek isteyecektir. Bu tartışmalarda seçeceği uzlaşma yolları da biçimsel sonuçları kadar (kime ne verip, karşılığında ne alıyor) bizzat oluşturduğu ittifak havası ile önem kazanacaktır. Sanılanın ya da muhalefetin yansıttığının aksine, AKP, alelacele, bir emrivaki ile kendi gönlündeki anayasaya statü kazandırmaya çalışmayacaktır. Şahıs delidir ama o kadar aptal olmadığını artık biliyoruz.

Sonuç olarak, anayasa tartışmalarından AKP'nin çıkartacağı asıl verim, ortaya çıkacak biçimsel yapı olmayacaktır. Bizzat bu tartışmalardan AKP/RTE düzenini öyle ya da böyle veri alan bir uzlaşma çıkması iktidardaki çetenin gözeteyeceği şey olacaktır.

Düzen muhalefetinin "milli mutabakat ve diyalog" edebiyatı bu yüzden bir ihanet yoludur.

Bugün halkın önündeki tehdit Başkanlık Sistemi'ni getiren bir anayasanın onaylanması değil, bir anayasal mutabakatın AKP iktidarı çevresinde sağlanmasıdır.

Biçimsel tehditler, önerilen dönüşümün somut karşılıkları... Bunlar tartışılır. Pazara sürülen özerklik, federasyon gibi şeylerin ne getirip, ne götüreceği, sermayenin uluslararası çıkar ve beklentileri ile nasıl örtüştüğü tartışılır. Somut olarak bu başlıklarda direnmek de gerekir.

Ama asıl önemlisi AKP/RTE rejimine 1 Kasım sandığının bile sağlayamadığı meşruiyeti böylesi bir uzlaşma sürecinde sağlama ihanetine karşı uyanık olmaktır.

Bize düşen bu meşruiyeti gerici çeteye tanımamaktır.

 KOMÜNİST PARTİ

Yeni anayasayı yaptırmamaya ne dersiniz?

SİSTEMİN ÖNDE GELEN AKTÖRLERİ 2013'TE AKP'YE "İSTİFA" ÇAĞRISI YAPAN HALK HAREKETİYLE MOLA VERDİKLERİ "TÜRKİYE'NİN SİYASİ DÖNÜŞÜMÜ PAKETİNİ" YENİDEN MASAYA GETİRMEMEYE HAZIRLANIYOR. ARADA BİR DİZİ KONUM DEĞİŞİKLİĞİ OLSA DA TAYİN EDİLEN ROTA, EMPERYALİST SİSTEM İÇİNDE BÖLGESEL PLANLARI DA RAHATLATACAK BİR FEDERATİF/KONFEDERATİF YAPIYA DOĞRUDUR.

Uzun zamandır bahsettiğimiz restorasyon sürecinin Erdoğan'ın kadrajdan çıkacağı bir kurgu içinde gerçekleşmesinin zorluğu şimdilik netlik kazandı. Şimdilik... Bundan sonra kan siyasetiyle yola getirilmiş bir Erdoğan ile yol alınacağı anlaşılıyor. Sistemin elindeki siyasetçi malzemesi yetersiz; kısmet Erdoğanlı yeni sistem oluyor; sol yanı budanan Türkiye kapitalizminin çıkarı yok...

Türkiye'nin gündemindeki başkanlık sistemi, yerel yönetimlerin güçlendirildiği anayasa tartışması bir restorasyon başlığıdır. Dolayısıyla seçim sonuçlarının bu anlamda bir yönelim değişikliğine neden olmadığını söylemek lazım. Ama bu programı Erdoğanlı bir şekilde savunmak durumunda kalacak aktörlerin revizyona ihtiyacı olacak.

REVİZYON İHTİYACI

Evet, Kürt siyasetinde revizyon gerekiyor; masanın öbür tarafında "başkan yaptırmayacakları" oturuyor çünkü. Eh, beklenen revizyon da hızlı geldi zaten. Seçimlerin hemen ertesindeki hafta HDP'den peş peşe yapılan açıklamalar hayret verici bir hızda gerçekleşti.

İlk açıklama HDP sözcüsü Ayhan Bilgen'den geldi. Bilgen'in "Başkanlık sistemi dahil tüm modeller tartışılabilir" sözleri "şaşkınlık" yaratsa da özellikle 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinde bu partiye eklenen sol camia içinde önemsizleştirilmeye, ana yönelimi temsil etmediği savunulmaya çalışıldı. Ancak benzer açıklamaların arkası kesilmeyince yelkenler de suya düştü.

Bilgen'in ardından AKP'nin kurucularından, HDP Mersin milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat, "Amerika, Meksika tipi bir öneri gelirse de referanduma da gitmeden Genel Kurul'da kabul ederiz. Bir çekincemiz yok", İstanbul milletvekili Celal Doğan ise, "Başkanlık sistemi, demokrasinin içerisinde bir sistem. Buna itirazım yok ama nasıl bir başkanlık isteniyor bunun tartışılması gerekir" açıklamalarını yaptı.

HDP'nin İslamcı vekili Altan Tan ise "Başkanlık sistemini de yarı başkanlık sistemini de parlamenter sistemi de tartışırız. Diktatörlüğü, sultanlığı ve tek adamlığı asla kabul

etmeyiz. Söylediğimiz dün de buydu. Bugün de aynı" diye konuştu.

HDP'li eski Hakkari milletvekili Adil Zozani ise AKP'ye yakın bir gazeteye konuşurken daha da ileri giderek "AK Parti'nin, 'Başkanlık sistemi' teklifinin önemsenip tartışılması ve herkesin bu sürece katkı vermesinde yarar var. Öcalan'ın da bu tartışmaya kapı kapatacağını kimse düşünmesin" diyerek hem Öcalan'ı da tartışmaya kattı hem de "HDP'nin 7 Haziran seçimlerinde kullandığı, 'Seni başkan yaptırmayacağız' söyleminin partiye oy getirdiğini düşünmüyorum" sözleri ile HDP'nin son bir yıllık yönelimini mahkûm etti.

Toparlayıcı açıklama ise Demirtaş'tan geldi. Eşbaşkan, başkanlık sistemi için "Yönetim modeli elbette değişmeli ama bir dayatmayla, oldubittiyle başkanlık adı altında bir tek adam sistemine de biz evet diyemeyiz. Demeyiz" dedi ve anayasayla ilgili sorunun sadece başkanlık başlığına sıkıştırılmayacağını ve yeni anayasa tartışmasının bir dizi başlıkta fırsat olduğunu vurgulayarak tartışmaya açık kapı bıraktı.

MESELE DAHA KÖKLÜ

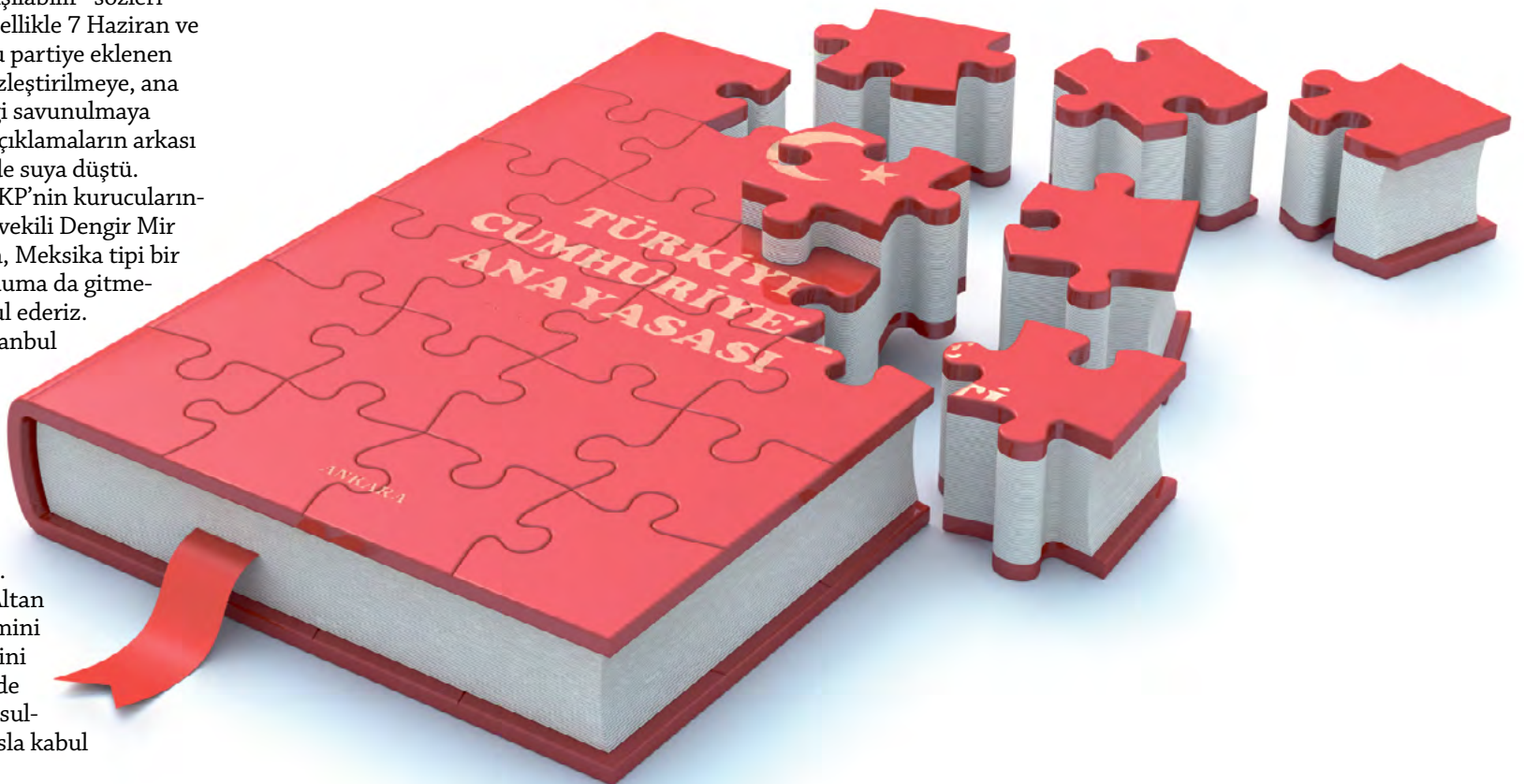
Kürt siyasi hareketinin bu konumunu eleştiri ya da siyasi mücadele konusu yap-

manın, merkeze bunu yerleştirmenin bizi yanlış bir noktaya sürükleyeceğini erkenden söylememiz lazım. Çünkü bu revizyon bir sonuçtur. Yeni dönemin yeni ihtiyaçlarının gerektirdiği bir sonuç.

Daha köklü bir meseleyle karşı karşıya olduğumuzu not etmek gerekiyor. Kürt siyasi hareketinin on yıldır benimsediği stratejisi ve son yıllarda Kürt illerinde ve batıda toplumsal açılımlarını da güçlendirdiği politikaları, AKP'nin her ne kadar "törpülenmiş" de olsa, kendi çıkarlarını gözetecek olan "Başkanlık hayalleri" ve emperyalist sistemin bölge için daha esnek bir yönetim modeli olarak öngördüğü yerel yönetimlerin güçlendirildiği federal/konfederal bir yapılanma hedefiyle örtüşüyor.

Elbette tüm bu aktörlerin içinde farklı eğilimler ve iç mücadeleler sürüyor; ama zaten siyaset de bu mücadelelerin sonuçlarıyla yol alıyor. Bugünkü tabloda, restorasyon sistemin aktörlerini birleştiriyor. Anayasa sürecinin "seni başkan yaptırmayacağız"la yetinmeyecek bir toplumsal itirazı örgütleyerek karşılanması gerekiyor. Restorasyon sürecinin kritik başlıklarından biri olacak "yeni anayasayı yaptırmamaya" ne dersiniz?

■ Gamze Erbil

BAŞKANLIK TARTIŞMASI YENİDEN **Değişen, değişmeyen**

BİR YIL İÇİNDE NASIL OLDU DA AKP İLE MÜTTEFİKLİKTEN, KARŞI SAFLARA GEÇİLDİ, ŞİMDİ NASIL DA YENİDEN... GİBİ SORULARIN YANITLARINI GÖRMEK, İÇİNE HAPSEDİLDİĞİMİZ YÜZESELLİKTEN ÇIKMAKLA MÜMKÜN. ASLINDA ORTADA SAFLARIN DEĞİŞTİĞİ FALAN YOK. BU SÜREÇTE KENDİNİ KAYBEDEN SAFLAR VAR YALNIZCA...

Türkiye seçimlerin ardından yeniden önüne gelen başkanlık sistemini tartışıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 13 Mayıs 2015 tarihinde Türkiye-Arnavutluk Ortak İş Forumu'nda yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

Bize düşen nedir? Bize düşen işadamlarımızın önünü açmaktır, bir yerde tikanma varsa bu tikanmayı gidermektir. Bunun için pratik olacağız. Eğer bu konuda pratik olmazsak neticeye varamayız. Hiçbir zaman mevzuat amcaya lütfen takılmayalım. Bununla bir yere varılmaz. Başarının sırrı pratik çözümdedir. Onun için bürokratik oligarşi bir felakettir.

Burada biz siyasilere önemli görev düşüyor. Bizler de zaman zaman bürokratik oligarşiye takılıyoruz. Bakıyorsunuz "efendim öyle olursa böyle olur, şöyle olur" ya sen işine bak...

Köşke çıktığı günden itibaren yasa tanımaz bir şekilde hareket eden, buna halkın oyuyla seçilmesini gerekçe gösteren Erdoğan, hayalinde başkanlık sistemi olduğunu uzun süredir söylüyor. Girişteki alıntıda belirttiği gibi "mevzuat amcayla" uğraşmak istemiyor, işadamları için... Zaten yasadışı birçok eylemi de kafasındaki yönetim biçimini fiilen dayatmasından kaynaklanıyor. Anayasayı rafa kaldırdıklarını bizzat Erdoğan'ın sağ kolu, o zaman içişleri bakanı da olan Efkân Ala söylemişti.

Ancak hatırlayalım, asıl mevzu başkanlık falan değildi. O sonradan geldi! Asıl mevzu yeni anayasa idi, bu sayede kendi düzenlerini kayda geçirmekti. Liberallerin de desteğiyle AKP'nin zirveyi gördüğü 2010 referandumundan bu yana tartışılan konu yeni anayasa. Öyle ki muhalefet cephesine düşmezden önce Erdoğanlı AKP'nin bu konudaki en önemli müttefiki HDP idi. Ne de olsa 1. Cumhuriyet'in ortak çözümleriydiler ve 2.'sinin kuruluşu aşamasında ulusal-üniter devlet kalıntılarını temizlemek konusunda, CHP ve MHP henüz sendelerken, bu ikisi fikir birliğine sahipti.

Meclisteki partilerin üyelerinden oluşan Anayasa komisyonu uzun süre bir arpa boyu yol alamayıp, üstüne bir de toplantılarda tekme tokat kavga çıkmaya başlarken ipler kopmuştu. Sonrasında Cumhurbaşkanlığı ve yerel seçimler derken yeni anayasanın hazırlanması, dengesi bozu-

lan Türkiye siyasetinin yeniden bir denge bulacağı zamana dek ertelenmiş oldu. AKP şimdi o günün tekrar geldiğini düşünüyor.

BAŞKANLIK NEREDEN ÇIKTI?

2013 Haziran Direnişi, peşinden yolsuzluk operasyonları derken tünelin ucundaki beyaz ışığı gören Erdoğan'ın kendi çevresinde bir "kurtuluş" mitosu yaratıp başkomutanlığı üstlenmesinden sonradır, Başkanlık tartışmasının bu kadar öne çıkışı... Erdoğan ölüm-kalım savaşı vermesinin yanında, bu saatten sonra kimseyi AKP'nin demokratik bir anayasa yapabileceğine de inandıramazdı. Merkezinde durduğu siyasi hareketin etrafındaki hale parçalanmıştı. O da "yeni kurtuluş savaşı" hikâyesi ile kendi mevzisini konsolide etti, kitlesini yeni bir amaca sevk etmeyi denedi, direksiyonda tek adam olarak yerini aldı.

Başkanlık şapkadan çıkmadı elbette. Yalnızca Erdoğan'ın korkusu ile açıklanamayacağı gibi, AKP'nin kendi geçmişini inkâr falan da değildi. Ama biraz vurgular farklılaştı, o kadar. Yoksa pekâlâ Türkiye'nin yapısal dönüşüm süreciyle paralel bir yönelime işaret ediyordu. Zamanında Anayasa komisyonu başkanı olan, şimdi Erdoğan'ın danışmanlığını da yürüten

Burhan Kuzu'nun en sert başkanlık savunucularından biri olduğu biliniyor. Tartışma hep masadaydı dolayısıyla.

Türkiye'nin bu başlık üzerinden taraflaşması ise, tam da AKP'nin irtifa kaybettiği yıllara denk düşüyor.

Erdoğan'ın siyasi ömrünü tükettiğini görenler bu durumu fırsat olarak değerlendirecek içeriği

MESELE BAŞKANLIK FALAN DEĞİL. YENİ TÜRKİYE'DEN NE ANLADIĞIMIZ MESELESİ. AKP İLE DİĞER ÖZNELER ARASINDA BU KONUDA CİDDİ FARKLAR OLDUĞUNU SÖYLEMEK MÜMKÜN DEĞİL.

boşaltılmış bir Erdoğan karşıtlığını retorik haline getirdiler. Tabii başkanlık karşıtlığını da... Türkiye siyaseti bu yüzeysellikle yeniden tasarlandı.

Oysa mesele başkanlık falan değildi. Yeni Türkiye'den ne anladığımız meselesi idi ki, AKP ile diğer özneler arasında bu konuda ciddi farklar olduğunu söylemek mümkün değil.

Demirtaş mesela artık "seni başkan yaptırmayacağız" sloganlarını geride bırakarak meselenin özüne dair daha makul tartışmaya karar vermiş görünüyor. Geçen gün konuyla ilgili şöyle dedi: Anayasa'nın her maddesi doğru da bir tek başkanlıkla ilgili kısmı mı eğri? Anayasa'nın kendisi deve zaten. Neresi düzgün ki? AKP hiçbir başkanlık modeli önermedi. Önerdikleri bir tek adam modeli ve sistemidir.

Yani "bize başkanlık önermediler, dolayısıyla biz başkanlığa karşı çıkmadık" diyor. HDP'den gelen diğer açıklamalarda ise "başkanlığı tartışabiliriz ama diktatörlüğü değil" deniyor. Şaka gibi bile değil. Dalga geçmiyorlar ve son derece ciddiler. Sanki birileri diktatörlüğü tartışabilirmiş gibi.

Şimdi yeni anayasayı tartışmaya hazır görünüyor herkes, yıllar tarafları biraz yıpratmış olsa da.

Erdoğan'ın buradan geri dönmesi için bir neden yok.

TARTIŞMANIN MAZİSİ VAR...

Bir adamın fantezileri nedeniyle değil bu sistem değişikliği tartışmaları. Mesele sermayenin yönelimi meselesi. Bir yıldır herkes bu konuda taraflaşırken bu noktayı kimsenin tartışmaya açmaması tesadüf olmasa gerek.

Tıpkı 2. Cumhuriyet tezleri gibi başkanlık tartışmasının da en azından 25-30 senelik mazisi var. Darbe sonrası ekonominin liberalizasyonu sürecinin bir parçası da bu tartışmalardı. Sovyet sonrası yeni dünyada ulus devletlerin re-organizasyonu ile doğru-yanlış ilgiliydi bu tartışmalar. "Kürtlerle Ortadoğu'ya açılma, bir koyup üç alma" da, yerellere yetki devreden gevşek-federatif yapılar da, ilk Özal'lı yılların fikri idi, AKP'nin değil.

Şimdi Öcalan'ın İslam Kardeşliğini hatırladınız mı?...

Özal'ın ABD başkanlığına başkanlık sistemi de dahildir. 1993 yılında Mehmet Ali Birand'a verdiği röportajda bu konudaki

ve kendini kaybeden saflar

fikirlerini şöyle tarif ediyor:

Parlamente sistemden başkanlık sistemine geçerse bu, parlamentonun kalkması değil, parlamentonun denetleme görevini, yani asli görevini yapması demektir. Bizim gibi ülkelerde, biraz da tabiatı icabı milli yapısı çok çeşitli yerlerden gelen bir ülkede parlamentoda birtakım zorluklar, tıkanıklıklar vardır.

Parlamente sistemin esas itibarıyla fonksiyonunda icranın denetlenmesi vardır. İcrayı iyi yapabilmek lazım, icranın da iyi denetlenmesi lazım. Bugün parlamente sistem bu denetlemeyi iyi yapamaz. Çünkü koalisyon dahi olsa parlamentoya parti grupları hâkim olur. Bu vaziyette hükümetin aleyhine bir denetleme o parlamentodan geçmez. Yasama yapan parlamentonun icradan tamamen ayrılması lazım.

Herkesin kendi meşrebince bir telaffuz biçimi var. Erdoğan'ın kıra döke söylediklerinden farklı bir şey değil Özal'ın söyledikleri. Birisi "mevzuat amca'yı takmayın" diyor, diğeri "icranın iyi yapılabilmesi, parlamentodan ayrılması lazım" diyor.

Başkanlık sisteminin başkalarının hoşuna gidecek başka tartışmaları da var. Özal'dan devam edelim:

Türkiye'de genel olarak valiler seçimle gelirse, hangi bölgede hangi halk seçerse o seçilir. Biz o bölgeye belediye reisini dışarıdan mı tayin ediyoruz? Oradaki insanlar seçiyorlar. Yarın eğer valiler de seçimle gelirse, bazıları bunun karşısındadır, ama bir oturup düşünmek lazım. O takdirde hangi bölgeden seçiliyorsa o insanlar seçilir.

Şimdiki sözler de 15 Eylül'de seçim çalışması için Muş'ta konuşan HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'a ait:

Kaymakam olmasın, vali olmasın, ha olsun oluyorsa onlar da seçimle gelsin. Buyursun kaymakam adayları halkın huzuruna çıksın, buyursun vali adayları halkın huzuruna çıksın. Halk kimi isterse kaymakam yapsın, vali yapsın. Bunun neresi yanlış, bunun nesi bölünmedir, neresi tehliktedir. Kendisi her hafta ülkenin dört bir tarafından muhtarlar topluyor. Fukara muhtarlar da mecburen

gidip onun nutuklarını dinliyor. Ne diyor muhtarlar, 'biz asla seçilenleri ezdirmeyiz'. Madem seçilmişleri ezdirmezsin, madem muhtarlar kıymet veriyorsun. Muhtarlık nedir biliyor musun? Osmanlıcada muhtarlık özerklik demektir, özerklik. Muhtarlığın Türkçesi, özerkliliktir, özerklik.

Türkiye'de birçok tartışmada sapma samanı ayırmak artık çok zor. Bir senedir siyasetin saflaştığı sloganların altını biraz kazıyınca karşımıza çıkan manzara bu. O yüzden HDP cephesinden seçimlerin ardından gelen "başkanlığı tartışabiliriz" açıklamalarını görünce şaşırma-mıza gerek

**BİR SENEDİR
SİYASETİN
SAFLAŞTIĞI
SLOGANLARIN
ALTINI BİRAZ
KAZIYINCA
ORTAYA ÇIKANLAR,
SEÇİMLERİN
ARDINDAN GELEN
AÇIKLAMALARA
ŞAŞIRMAMIZA
GEREK
OLMADIĞINI
GÖSTERİYOR.**

yok. Şaşırarak, bir reklam kampanyasının arkasına solu takmayı kendine en birinci iş edinene düşsün, şaşırarak için gereken asgari tutarlılıkları kaldıysa hâlâ.

MESELE İSİM DEĞİL

Devam edelim. Son olarak şu, Erdoğan, yazının başında alıntılıdığımız konuşmasının devamında şöyle diyordu:

Devlet bir anonim şirket gibi yönetilmelidir... Anonim şirket mantığında ne vardır: 1) Rahat karar almak vardır 2) Seri, süratli üretim vardır. Siz pratik karar alamıyorsanız bir yere varamazsınız. Bunun adı anonim olur, limited olur veya adi ortaklık olur. Mesele çözüm üretebilen bir yapıyı, süratli netice alabilen bir yapıyı üretebilmektir.

Cumhurbaşkanının yol yordam bilmez kabalığı bazen işimizi kolaylaştırıyor. Ya Demirel gibi olsaydı daha mı iyi olurdu!

Başkanlıktan ne anladığımı aslında aynı şeyi söyleyen iki maddede özetlemiş Erdoğan: Hızlı karar almak. Bunu kim için istiyordu hatırlayalım, işadamlarının önünü açmak için... Üstelik "bunun adı anonim olur, limited olur veya adi ortaklık olur" diyerek meselenin isim olmadığını, sürecin mantığı olduğunu da pek güzel anlatmış. Biz de şöyle tercüme etsek "bunun adına ister başkanlık de, ister yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, ister demokratik özerklik veya AB şartları..." Adının ne olduğunun bir önemi var mı gerçekten sürecin mantığı değişmedikten sonra.

Bir yıl içinde nasıl oldu da AKP ile müttefiklikten, karşı saflara geçildi, şimdi nasıl da yeniden... gibi soruların yanıtları aslında bu tartışmalarda yatıyor. Ve aslında ortada safların değiştiği falan yok. Bu süreçte kendini kaybeden saflar var yalnızca...

■ Volkan Algan

'DİZ ÇÖKÜP AĞLAYACAK HALİMİZ YOK YA' DİYORLAR

Boyun eğmeyenler partiye

BAZI DÖNEMLERDE, ÖRGÜTLENME GİBİ KONULAR ÖYLE ÇOK TEORİZE EDİLMEMEYE GELMEZ. KOMÜNİST PARTİ ŞU ANDA SEÇİM SONUÇLARINI ÇOK DAHA MİKRO ÖLÇEKTE, MESELA SANDIK SANDIK, MAHALLE MAHALLE ÇALIŞIYOR. GENELLEMELERE VARMAK, TEORİK SONUÇLAR ÇIKARMAK İÇİN DEĞİL, 2015 YILININ KASIM AYINDA "ŞANSINI KOMÜNİST PARTİ İLE DENEMEYE KARAR VERMİŞ" YENİ DOSTLARINI İSİM İSİM BULMAK İÇİN.

Seçimlerin en dikkat çeken öznelereinden biri de Komünist Parti oldu. Evet, Komünist Parti oylarını katlamıştı ve bu bile konuşulmaya değerdi ancak daha fazlası var. 1 Kasım'ın AKP'nin zaferiyle sonuçlanmasının hemen ardından, uzun süredir sahte umutlarla heyecanlandırılan kitleler umutsuzluk içinde çöken projelerin altında kalmış görüntüsü verirken, komünistler, partiye olan ilginin arttığını, örgütlenme kampanyalarını bir ay daha uzattıklarını açıkladılar. Yani bırakın kararlar bağlamayı "şimdi atılım ve örgütlenme zamanı" dediler. Sırf bu bile dikkatleri komünistlerin üzerine çekmeye yetti.

Komünist Parti Merkez Komite üyesi Mehmet Kuzulugil ile seçimlerin ardından partinin yaptığı örgütlenme çağrısını ve pratiğini konuştuk.

Komünist Parti'nin seçimlerin hemen ardından yayınladığı çağrı ile başlayalım. "Oy verdiniz, şimdi örgütlenme zamanı" mı diyor parti?

Bence bugün partimizin toplum kesimlerine yaptığı çağrının üç ana unsuru var. Birincisi, evet, seçim döneminde Komünist Parti'ye yönelmiş olan, bütün o "oyunu çarçur etme!" edebiyatını elinin tersiyle itip oyunu bir bakıma sandığın dışına kullanmış olanlara "bu daha başlangıç" diyoruz. Çağrının bir yanı bu. İkincisi, 1 Kasım'da ortaya çıkan sonucu, Türkiye tablosunu değerlendirecek, "sahte umutlar bittiyse, gerçek umudu örgütlemeye ne dersiniz" diyoruz. Ki bence "çağrının" merkezinde asıl bu var. Üçüncüsü de bir taahhütte bulunuyoruz. Parti kendi programı, siyasal duruşu ve

"Türkiye'nin ve dünyanın aydınlık geleceğine inanıyoruz" etkinliği
30 Ekim 2015, Haliç Kongre Merkezi

düzen karşıtı devrimci karakterini örgütlemekte, yaymakta ve büyütmede kararlı olduğunu ilan ediyor. Bunun hakkını vermeyi taahhüt ediyor.

Çağrı metnimiz, sadece "oy verenlere" ulaşmak üzere yayınlanmadı yani.

Esasen, 1 Kasım tablosunda Komünist Parti'nin yaptığı çağrının çok geniş bir alıcısı, oyunu "AKP'yi geriletme" edebiyat-

tının etkisi altında "basgeç" mantığı ile kullanmış, buna zorlanmış olanlar içinde ortaya çıkıyor.

Türkiye toplumunda özel olarak Komünist Parti'nin daha hızlı örgütlenebileceği bir toplum kesimi var mı? Örgütlenmeyi nereye odaklamak gerekir?

geliyor

Her yere!
Öncelikle şunu söyleyeyim, Parti'nin seçim sonuçlarından kendi pratiği açısından aşırı teorik sonuçlar çıkarma, oy dağılımına bakarak kendisine yönelen ilgiyi teorize etme yoluna girmesi yanlış olur.
Bir kere, partinin örgütlenme alan ve hedefleri, bu genel ölçekte bakıldığında, sandık sonuçlarıyla değil, kendi siyasal de-

**PARTİ'NİN
SANDIKLARA
DA YANSIYAN
BİR ARAYIŞI
KARŞILIKSIZ
BIRAKMA ŞANSI
YOK.**

ğerlendirme ve hedefleriyle oluşturulur.

Parti konferansının bu konudaki değerlendirmesi bellidir. Partinin sınıf kimliğini pekiştirecek, buradaki temsil gücünü artıracak ve siyasal olanaklarını üretimle, işçi yığınları ile bağlantılandırarak bir örgütlenme hedefi koyduk. Buradaki yaklaşımımızı bir de 1 Kasım ile doğruladık diyebiliriz sadece.

Seçim sonuçları da, bunlardan çıkaracağımız sonuçlar da 2015 Konferansımızın "siyasi ve örgütsel hedefler" belgesini yenileyecek bir çalışmayı gerekli kılmıyor. Bu belgede yer alan "Partimizin sınıf karakteri, partide işçi üyelerin sayısının artmasına indirgenemez. Parti, üye toplamının sınıf profili açısından özel bir sorunla karşı karşıya değildir. Parti işçi örgütlemekten işçi sınıfı içinde örgütlü olmaya geçecektir" değerlendirmesi bize ışık tutuyor.

Sonra, hele bazı dönemlerde, örgütlenme gibi konular öyle çok teorize edilmeye gelmez. Örgütlenmenin siyasal temellerini belli bir netlikte ortaya koymak, örgütlenme çağrınızı ülke ve dünyadaki durumla gerekçelendirmek... Bunlar doğru ve gereklidir. Ötesi sadece yavaştır.

Komünist Parti şu anda seçim sonuçlarını çok daha mikro ölçekte çalışıyor. Genellemelere varmak, teorik sonuçlar çıkarmak için değil, 2015 yılının Kasım ayında "şansını Komünist Parti ile denemeye karar vermiş" yeni dostlarını isim isim bulmak için.

Sonuçlara ilişkin bir ilk değerlendirme yine de yapıldı ama. Oyların çok güçlü bir şekilde arttığı yerler ve buradaki sosyal profil hakkında söylenenler var. Örneğin, Kadıköy, Çankaya, Karşıyaka, Beşiktaş, Bakırköy gibi ilçelerde çok büyük bir kıpırdanma olmadığı görülüyor.

Önce şunu söyleyeyim. Buradaki değerlendirmeler, partinin örgütlenme ilgisini belirli noktalarda azaltmak, alan boşaltmak için değil, belirli alanlara yüklenmek, alan doldurmak için anlam taşır. "Kadıköy'de ne yapsak boş" diyecek halimiz yok. Üstelik 1 Kasım sandık sonuçlarının yansıttığı eğilimler 1 Kasım'dan sonra aynı şekilde korunmak zorunda değil. Örneğin, "kıpırdanma olmadı" dediğimiz yerlerde de 1 Kasım'dan önce olmayan bir yönelim 1 Kasım sonuçlarına (sadece partimizin oylarını kastetmiyorum) bağlı olarak ortaya çıkabilir. Çıkıyor da.

Önemli nokta şu: Komünist Parti'nin sandıklara da yansıyan bir arayışı karşılıksız bırakma şansı yok. Bağcılar'da, Esenler'de, Mamak'ta, Soma'da bir anda ortaya çıkan "yeni seçmen"e ulaşmak, örgütlemek zorundayız.

Bu da bir yerden sonra istatistik tabanlı teorileştirmelerle değil, pratik örgütlenme ile olur. Sokak sokak, mahalle mahalle.

Bir de şunu söylemeliyim. Komünist Parti'nin oylarını çok yükselttiği yerlerin ortak özelliği hakkında söylediklerimizi hatırlatarak.

Yoksul emekçi bölgelerinde, katlanarak artan sayıda insanın Komünist Parti'ye oy verdiklerini gözledik. Bu, kentli yoksul emekçiler içindeki ilerici, devrimci birikimin, düzenden kopma arayışını, siyasal

radikalizme ilgisini ifade ediyor.

Bir de onlar "gerçek Türkiye'de" yaşıyorlar.

"Oylarımızı sandığa atıyoruz ve acılar bitiyor. Yatcaz kalkcaz, yatcaz kalkcaz. Bakmışız AKP gitmiş" demiyorlar. Diyemezler de.

Sonuç olarak ve daha somut olarak sorayım o zaman. 1 Kasım sonrasında Komünist Parti örgütlenmede yeni bir ivme kazandı mı?

Evet. Duraksamadan, hesap kitap yapmadan, evet.

Bu da çok normal. İşin bir tarafı, Parti'nin herkesi şaşırtan "toparlanması." Yani "4 ayda oylarını 4-5 katına çıkartan parti" görüntüsü kolay örtülür, gizlenir, önemsizleştirilir bir şey değildir.

Sonuçta Türkiye Komünist Partisi'nin, 2001 yılında bu adı alan Sosyalist İktidar Partisi'nin 20 yılı aşan bir süre içinde kendi varlığıyla, kendi sosyalist devrimci etkin politikasıyla doldurduğu bir hacim var.

Komünistler, bu ülkede siyasette ortaya çıkan boşlukları doldurarak var olmadı. Kendi varlıkları ve pratikleriyle, kendi boşluklarını kendileri yarattılar. Ve doldurdular.

Kimse, "bak işte şöyle bir mesele vardı ve orayı komünistler iyi kullandı" diyemiyor. Ama öte yandan komünistleri o kendi yarattıkları alandan çıkardığınızda ortaya yine çok gerçek bir boşluk çıkıyor.

Komünist Parti'nin "toparlanması" bu yüzden de bir coşku yaratıyor.

Yakından örnek vereyim. 1923 Cumhuriyeti hakkında iki kutup vardı ülke siyasetinde ve düşünce dünyasında. Onu bir arıza, toplum tarihimizde zorbalıkla açılmış bir parantez olarak görenler ve "1923'e dönüşle" kurtuluş arayan, Kemalist Cumhuriyet'i bir tür devr-i saadet olarak görenler.

Cumhuriyet fikrine, onun sınıfsal temellerini unutmadan yaklaşan, bu ikilemden "burjuva olanı ile buraya kadar. Cumhuriyet ideallerini sosyalizmle yaşatacağız" diyen komünistler oldu. Bunu söylemek bir yana kendi politik varlığı ile temsil eden de Türkiye'nin komünist partisiydi.

TKP'ye yaşatılan geri çekilme (çok devrimci olma iddiaları ile yapılanların sonucuydu üstelik!) ülke siyasetinde bir boşluk yaratmıştı. Zaten bu olmasaydı, sosyal demokratlarımız sahte umutlarıyla bu kadar kolay at oynatamazlardı.

Komünist Parti'nin örgütlenmesinde bir de bu yüzden ivme var.

Kader, Türkiye'ye komünist partisini kaybettirip buldurdu galiba!

Şakası bile insanı gülümsetiyor ama ürpertiyor.

Tabii bu bir tarafı işin. Öbür tarafında, "çok gerçekçi hayallerin" çöküşü var.

Komünistler tarih boyunca bir de bu işe yaramamış mı?

Sahte umutların, tutarsız arayışların duvara çarptığı her yerde dağılmanın, hayal kırıklığının, geri çekilmenin ilacı komünistlerden gelmiş.

Bunun karşılığı olarak da, diz çöküp ağlaşmaya niyeti olmayanlar bugün Komünist Parti ile yoldaşlığa yöneliyorlar.

'Çünkü ben bir işçiyim' diyerek

İNŞAAT İŞÇİLERİYLE YAPTIĞIMIZ BU RÖPORTAJIN BOYUN EĞME'NİN SINIF SAYFALARINDA YER ALMASININ ÇEŞİTLİ NEDENLERİ VAR. SON SEÇİMLERDE BUGÜNE KADARKİLERDEN FARKLI OLARAK KÜRT KİMLİKLERİNİN YANINA "İŞÇİ" KİMLİKLERİNİ DE KOYARAK HAREKET ETMEYİ SEÇMİŞ, PARTİYLE TANIŞMAYA KARAR VERMİŞ OLMALARI MESELA...

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi'nde, "Partinin Gör Deddiği: Seçimden sonra ne değişti" söyleşisinin başlamasını bekliyoruz. NHKM tıka basa dolu, öylesine ki, çalışan arkadaşlarımız çay yetiştiremiyor oturanlara; yani keyifli, seçimlerin ardından içi kararan memleketin aksine umut verici bir ortam. Bizim için ise söyleşinin ayrı bir heyecanı var. Yeni görüşmeye başladığımız inşaat işçisi bir grup işçiyi bekliyoruz. İşin hoş yanı, herkes birilerini bekliyor NHKM'de. Herkes heyecanlı, herkesin yanında şimdilik tanımadığımız ama kısa süre içinde tanışacağımızı anladığımız birileri...

İnşaat işçileriyle yaptığımız röportajın Boyun Eğme'nin sınıf sayfalarında yer almasının çeşitli nedenleri var. Onlar uzun süredir partiyi takip etmelerine rağmen ancak seçim öncesinde Haliç Kongre Merkezi'nde yaptığımız etkinliğin ardından tanışma şansımızın olduğu bir grup işçi. Üstelik son seçimde bugüne kadar kilerden farklı olarak Kürt kimliklerinin yanına "işçi" kimliklerini koyarak hareket etmiş, sorunun çözümünün sosyalizmde olduğunu anlayıp partiyle tanışmaya karar vermiş genç işçiler. Tam bizim tanıştığımız dönemlere denk gelen biçimde, çalıştıkları şantiyede ödenmeyen ücretleri nedeniyle eylem yapıp, işten çıkarıldılar. Biz de onlarla hem şantiyede yaptıkları ve Komünist Parti avukatlarının da dahil olduğu direnişi hem de seçimleri ve bu süreçte Komünist Parti ile kurdukları ilişkiyi konuştuk.

Konuştuklarımızı yazmadan önce onları kısaca tanıtmak gerek.

Ferit, Diyarbakırlı bir ailenin dört çocuğundan biri. Dördü de okuyormuş, üçü üniversite, biri lisede. Yaşanan ekonomik sıkıntılar nedeniyle bir kişinin eğitime ara vermesi gerekiyor ve bu Ferit oluyor. Ferit'in İstanbul'da inşaat sektöründe

"HER KİM OLURSA OLSUN, HAKLININ YANINDA OLMALI. KOMÜNİST PARTİ'YE GELDİK ÇÜNKÜ TÜM İŞÇİLERİN HAKKINI SAVUNUYOR VE HERKES BURADA ÖZGÜRCE YAN YANA GELİYOR"

geçmişi de var. Dolayısıyla Adnan Menderes Üniversitesi'nde, Turizm Fakültesi'ndeki eğitimini yarıda bırakıp geliyor İstanbul'a... Diyor ki, "diğer illere göre daha ucuz olan Aydın'da bile, benim okumam ayda yaklaşık 750 lira maliyet anlamına geliyordu. Bu durumda benim babamın aylığının 5000 lira olması lazım ki, hepimizi okutabilsin. Yani ekonomik sıkıntılar bitene dek çalışmak durumundayım, sonra eğitimime devam etmek istiyorum".

Veysel ise 2002 yılında gelmiş İstanbul'a. Diyarbakır'ın Dicle/Kulbin Köyü'nden... Başta hem okumuş hem çalışmış. 2005 yılından sonra ise liseyi son sınıfta bırakıp şantiyelerde çalışmaya başlamış. "Bir şantiyede en fazla beş ay kalıyorum. Şantiyelerin sevilmeden çocuğuyum" diye anlatıyor. Ve devam ediyor: "İnsanları aydınlattığım, örgütlenmeye çalıştığım için patronlar sevmiyor beni. Sonra siyasete ilgim başladı. Komünizmi, sosyalizmi sevmeye başladım."

Tuncay, birkaç ay önce İstanbul'a Ferit'le birlikte gelmiş Diyarbakır'dan. O da şu sözlerle özetliyor kendi durumunu: "Benim de arkadaşlarımdan daha farklı bir hikâyem yok aslında. Hepimiz bizden para bekleyen ailelerimiz için buradayız. Ama emeğimizin karşılığını alamıyoruz."

Uğur ise arkadaşlarından farklı olarak Karadenizli ve İstanbul doğumlu. İstinye'de

büyümüş, Maltepe Lisesi'nden mezun, sonrasında kuaför olmuş. Sonra demiş ki, "tek meslekle yürütemiyoruz" ve başka işler de yapmaya başlamış. Kitabevlerinde çalışmış mesela yıllarca... Sonra ilk kez inşaat işine girmiş ve diyor ki, "bu sefer de bir şantiyede işe girdik ve arkadaşlar sayesinde güzel insanlar tanıdık. Bu insanlarla yoluma devam etmeyi düşünüyorum."

TANIDIK BİR ŞİRKET...

Ferit, Tuncay ve Uğur birlikte çalışıyor, yani daha doğrusu çalışıyordu; Gaziosmanpaşa'daki bir hastane inşaatında. İnşaatı yapan firma olan Aram İnşaat ve Cemal Kaya adı pek çok kişiye tanıdık gelecektir. 2002 genel seçimlerinde CHP'den Ağrı milletvekili olan Cemal Kaya, 2003 yılında CHP'den istifa edip AKP'ye geçmişti. Sonrasında ise Kaya'nın adı hep usulsüz ihalelerle, bu ihalelere fesat karıştırmaktan aldığı ve ertelenen hapis cezasıyla gündeme geldi. Bir de Kartal Adalet Sarayı inşaatında yaşanan hak gasplarıyla. Aram İnşaat ise Kaya'nın yıllar önce karısı ve bir arkadaşı üzerine kurduğu ve daha sonra yeğenine devrettiği bir şirket. Dolayısıyla şantiyede yaşanan hak gaspları hiçbirimize yabancı değil...

Ferit, şantiyede yaşadıklarını şu sözlerle anlatıyor: "Hastane inşaatı yaklaşık 200 işçi tarafından yürütülüyor. Tabii hepimiz farklı

geldiler...

farklı taşeronlara bağlı olarak çalışıyoruz. İnşaata başlarken belirli sözler verilmişti. Önce dediler ki, 'aylık ücretler ayın 20'sinde verilecek'. Sonra bu 28'i oldu, sonra 30'u, sonra bir sonraki ayın 5'ine ertelediler. Bir hastane inşaatında çalışıyoruz ve yaşam koşullarımız korkunç. Yürüdüğün yollar karanlık, banyolarda topraklama olmadığı için duş alırken elektrik çarpmıyor. Ve burası hastane inşaatı!"

Uğur da lafa girip, koşulları anlatıyor: "Bize yaşam alanlarımızın düzeleceğine dair söz verdiler. Çünkü yatma yerlerimiz pislikten, tahtakurusundan geçilmiyordu. Verdikleri hiçbir söz tutmadılar. Biz iş bırakınca, inşaat firması 'aslında paralarınız ödendi ama taşeronlar size ödemiş' dedi. Perşembe günü tüm alacaklarımızı vereceklerine söz verdiler. 3900 lira getirmişler. Onu yol parası olarak dağıttılar. Kişi başı 200-300 lira. Sonra da dediler ki, 'sizi bu akşam buradan göndereceğiz. Eğer sorun yaratırsanız, biz de zorluğa zorlukla karşılık veririz. Yığarız buraya Çevik Kuvvet'i, sopa yiyerek gidirsiniz'. İşçilerin kişi başı ortalama 2000 lira alacağı var."

Suriyeliler de çalışıyormuş şantiyede. Kiminin gözüne kablo girmiş, kimi fıtık olmuş çalışma koşulları nedeniyle. Hepsinin üzeri örtülmüş.

Tüm bu koşulların üzerine, bir de parala-

rın ödenmesi bir kere daha ertelenince ipler kopuyor elbette. O gün yaşananları ve apar topar şantiye dışına atılmalarını şu sözlerle anlatıyorlar: "Ödemelerin yine ertelendiğini duyunca tüm arkadaşlar olarak ofise gittik. Herkes öfkelenmiş elbette. Sesler yükseldi. Şantiye şefi polisleri çağırdı. Biriken kitle kısmen dağıldı. Ufak bir polis müdahalesi de yaşadık ve zorbalıkla şantiyenin dışına çıkarıldık. 'Burası sokak değil, bize müdahale edemezsiniz. Biz burada çalışıp, burada yatıyoruz' dedik ama işe yaramadı. Herkes farklı memleketlerden geliyordu. Çoğumuzun kalacak yeri yoktu. Bazı arkadaşlarımız otogarda sabahladı. O sırada hepimiz duyduk, komiser telefonla konuşup, 'hallettik vekilim, sorun yok' deyip duruyordu. Oraya bir sürü işçi grubu gelip gidiyor. Maaşlar ödenmiyor, eline yol parası verip gönderiyorlar insanları. Yani bedavaya, bir yol parasına hastane yapıyorlar. Adam eski milletvekili olduğu için de çok daha rahat hareket ediyorlar."

Şimdi verileceğine inanmamalarına karşın Perşembe gününü bekliyorlar, belki alacakları ödenir diye... Alacakları konusunda umutlu değil ama mücadeleden, örgütlülüğünden umutlular. İşte buna inanıyorlar...

■ Yıldız Koç - Özgür Keskin

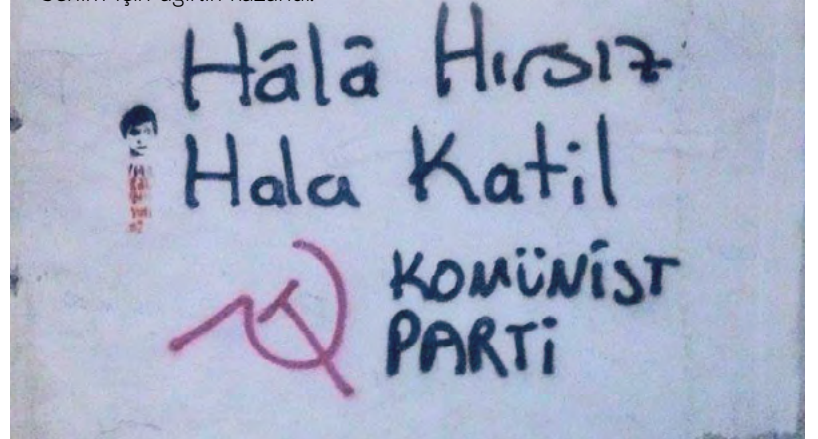
'Sistemi değiştirmeyi bir tek KP hedefliyor'

Niye Komünist Parti ile ilişki kurduklarını sorduk arkadaşlara... İlk yanıt Veysel'den geliyor: "Partiyi ilk olarak aslında 1 Mayıs'ta Taksim'de gösterdiği direnişle tanıdım. Bir sürü sol parti varken, bunu Komünist Parti yapabildi ve bu çok büyük bir başarıydı. Mesela neden HDP değil de Komünist Parti? Çünkü HDP liberalliği savunuyor aslında. Yani şartlar bu düzen içinde iyileşsin diyorlar. 'Patron yine 100 kazansın ama işçi de 5 kazansın' diyorlar. Şartlar biraz düzelsin, yatma yerleri, yemekler daha düzgün olsun diyorlar mesela. Ama Komünist Parti eşitliği savunuyor ve bunu sadece Komünist Parti'de gördüğümüz için burası bizi çekiyor. Sizinle tanışmadan önce de yaklaşık yedi aylık bir takip sürecimiz oldu, internetten, sosyal medyadan. Devrim olacaksa, işçilerin şartları düzelecekse, bu Komünist Parti'yle olacak."

Uğur ise şöyle anlattı partiyle kurduğu bağı: "Komünist Parti bana yabancı değil. Benim kendi görüşüme uygun bir parti. Yaptığı eylemler, sürdürdüğü icraatlar bunu daha da etkiledi ve son dönemde daha da bağlandım ve iyi ki de bağlanmışım."

Tuncay, "Her kim olursa olsun, haklının yanında olmalı. Komünist Parti'ye geldik çünkü tüm işçilerin hakkını savunuyor ve herkes burada özgürce yan yana geliyor" diyerek açıklıyor burada olma nedenini.

Ferit ise şunları söylüyor: "Ben zaten Marksizm ve Leninizm üzerine bir yol çizmişim kendi açımdan. Bu konuda okumalar da yapıyordum ve dolayısıyla komünizme yabancı değildim. Seçimde ise, önümüze koyulan seçim pusulasındaki bütün partiler sistemin iyileştirilmesi taraftan iken, Komünist Parti, bu sistemi tamamen değiştirme taraftan olan tek partiydi. Ve bu sistem işçilerin ve köylülerin sömürülmesine dayalı... Bizler de bu kesimdeniz, işçiyiz. Sistemi değiştirmeyi hedefleyen tek parti Komünist Parti olduğu için, benim için ağırlık kazandı."

'Benim ülkemin kuşları...'

Ferit yıllardır şiir de yazıyor. Üstelik Aydın'da üniversitede okurken, düzenlenen bir Nâzım etkinliğinde okuduğu şiirinden dolayı gözüne bile alınmış. Gözüne alınmasına neden olan dizelerde Ferit şöyle diyor: "Benim ülkemin kuşları da başkadır. Kanarya bülbül saka bulunmaz. Atmacalar gezer göklerimizde. Bir dalışta yok eder. Neden, niçin sorulmaz".

Sormuşlar gözüne, "niye başkadır senin ülkenin kuşları" diye. Ferit de demiş; "kuştur o, abartmaya gerek yok..."

KEMAL OKUYAN

Geçmiş olsun!

2013'ün Haziran günlerinden bugüne Türkiye komünist hareketine karşı sürdürülen düşünsel terör şiddetini kaybetmişe benziyor. Geçicidir, toparlanıp yine saldırmayı deneyeceklerdir. Büyük fırsatı kaçırdılar, gayri şansları yok.

“Flamasız, bayraksız, partisiz” di Gezi’deki formülasyonu bu saldırının. Tutmadı, park forumlarını fetişleştirerek gerçek örgütlenme ve siyaset zeminini parçalamayı denediler. Dört kez sandık kurulan 2014 ve 2015’te “tatava yapma bas geç”le başlandı, Selo Başkan’la devam edildi, “Meclise”yle, “İnadına”yla tamamlandı.

İş o hale geldi ki, komünistler bu ülkede bir kez daha “bayrak gösterme” noktasına kadar geriye çekilmek zorunda kaldılar.

Şimdi o noktanın önemi daha iyi anlaşılıyor.

AYAĞA KALKANLAR

Saldırının ardından, bereketli Türkiye toprağı, üzerine silkeleyip ayağa kalkanlara tanık oluyor. Sayıları çok az belki ama ayağa kalktıkları için dikkat çekiyor, kendilerini izleyenlere güç ve heyecan aşıyorlar. Ve görüyorlar ki, o bayrak orda dikilidir, düşmemiştir. Onlar adına, onlar için...

Kimdir bu ayağa kalkanlar?

Ayağa kalkanlar ilkesizlikten, teslimiyetten bıkan, düzen içi dengelere oynayan solculuğa kafası yatmayanlardır.

Ayağa kalkanlar sermayenin refah, özgürlük ve çözüm palavralarından midesi bulananlardır.

Ayağa kalkanlar “ben işçiyim, bu düzenle işim olmaz” diyenlerdir.

Ayağa kalkanlar onurlu-yurtsever aydınlar, kafası dik gençler, boyun eğmeyen kadınlardır.

Ayağa kalkanlar “bizi ne hale düşürdüler” diye sorgulayan Alevi emekçiler, AKP’yi nereye koyacağını bilemeyen politikarlardan usanan Kürt devrimcilerdir.

Sayıları azdır, sayıları çoğalmaktadır, sayıları hızla çoğalmanın eşiğindedir.

Velhasıl, sosyalist düşünce ve eylem, bu ülke tarihinde kendisine karşı girişilen en ağır saldırılardan birini atlatmıştır. Herkese geçmiş olsun.

Sosyalizmin bu topraklardan tasfiyesini umanlara da geçmiş olsun! Bir daha komünist hareketi bu noktaya geriletme şansı bulamayacaklar. “Her inişin bir çıkışı vardır” bir sürücü deyişidir; siyasetteyse bu geçerli değildir. Siyasette iniş ve çıkışların toplamı sıfır etmez, onları sıraya koymak da mümkün değildir. Ama bilinmelidir ki, sosyalizm mücadelesi bir daha 2014 yılındaki irtifa kaybını yaşamayacak.

Ellerinde antikomünizm adına ne varsa, bu iki yıl boyunca onları tepe tepe kullandılar. Devam edecekler, düzenin

solunu cilalamaya, sahte umutlar yaratmaya... İnanırcılık sorunları giderek katmerleşecek. Emperyalizmi ve gericiliği az biraz sorgulamayı, kamu çıkarlarını bir nebze olsun düşünmeyi unuttular, tersine emperyalizmle, gericilikle, piyasayla özgürlük geleceğini vaaz ettiler. Düzenin sol kanadı kırılmaya hazır, beklemektedir.

Düzen sağılıysa işimiz daha kolaydır. Oradan gelecek her türlü hamleye alışkındır devrimci sol. Sağın özgürlük-demokrasi türküsüyle saldırabildiğini AKP sayesinde gördük; artık buna da şerbetliyiz.

Bütün bu yaşananlar Türkiye toplumunun büyük bölümünü çökertmiş ama kimi kesimlere başgışıklık kazandırmış, ülke sathına savaşı antikorlar serpiştirmiştir. Örgütlü komünistler bunların sayısını azımsama hatasına düşmemelidir. Son tahlilde “yaygın örgütsüzlük”, örgütlü günahların eseridir. Komünist hareketin bir daha “bayrak göstermek”le yetinmemesi için ayağa kalkanlar ciddiye alınmalı, önemsenmeli ve yalnızlıktan kurtarılmalıdır.

DİLDE TUTUKLUK

Onların yalnızlığı, komünist partinin de yalnızlığıdır.

Bu yalnızlık kırılırken bilinmesi gerekenler vardır:

Yalnızlık, aynı zamanda dilde tutukluk demektir. Örgütle örgütsüzlük örgütlülükte buluşacaksa ortak bir dile kavuşmak durumundadırlar. Örgütlü komünistlerin dili inadin, derin düşüncenin, yaratıcılığın, bilimin, sanatın dilidir. Bu anlamda korunmalıdır. Ama bu dil aynı zamanda tutuk, anlaşılmaz ve etkisizdir. Bu açıdan değişmelidir. Komünistler çift kişilikli olmadıkları gibi, çift dilli de olamazlar. Ancak komünistler aynı dili daha etkili, yalın ve anlaşılır kullanmayı pekâlâ öğrenebilirler. İşte fırsat... Bugün ayağa kalkan örgütsüzlerin örgütlülere yardım edebileceği konulardan biri tam da budur. Yardım edebilirler çünkü onlar da bir bakıma yalnızdır.

Ama öğretecekleri çok şey vardır çünkü onlar henüz yerde kımıldamayanlara daha yakınlardır.

Yalnızlığa özlem duyulmamalıdır. Komünist hareket saldırıları kuru kalabalıklara direnerek püskürttüyse, bunu örgütlü halkın gücüne inanarak yaptı. Örgütlü bir halk, aynı zamanda bağrında öncü örgütü yaşatan bir halktır. “Kitlelerle suda balık”

“ SOSYALİST DÜŞÜNCE VE EYLEM, BU ÜLKE TARİHİNDE KENDİSİNE KARŞI GİRİŞİLEN EN AĞIR SALDIRILARDAN BİRİNİ ATLATMIŞTIR. HERKESE GEÇMİŞ OLSUN. SOSYALİZMİN BU TOPRAKLARDAN TASFİYESİNİ UMANLARA DA GEÇMİŞ OLSUN! BİR DAHA KOMÜNİST HAREKETİ BU NOKTAYA GERİLETME ŞANSI BULAMAYACAKLAR. BİLİNMEKTEDİR Kİ, SOSYALİZM MÜCADELESİ BİR DAHA 2014 YILINDAKİ İRTİFA KAYBINI YAŞAMAYACAK”

Çizim: Ömer Koçağ

alerjisi, çoğalma isteğini köreltmemeli, komünist parti içini ve dışını genişletmelidir. Bugün ayağa kalkanlarla bütünleşmeyi beceremeyen bir siyasi öznenin halktan, emekçiden söz etmeye hakkı olmayacaktır.

KENDİMİZİ DE YENİDEN KURACAĞIZ

Komünist hareket dip noktasından çıkarken, tek tek bütün komünistler kendilerini yeniden kurmak, "sonuna kadar direnme"nin her daim geçerli yanlarıyla, farklı koşullarda ayak bağı olabilecek yönlerini ayırıştırmak durumundadır. Kendini kasarak savunma pozisyonu, öngörülenden daha önce terk edilmek zorunda kalmıştır. Bu bir karar ya da tercih konusu değildir. Kol kola girerek daha fazla fire vermeyi engellediğimiz bir dönemden daha fazla kişinin elini tuttuğumuz, ayağa kalkanlarla bulduğumuz bir döneme geçiyoruz. Ama unutmayalım, büzüşerek görünmez kıldığımız her türlü boşluk ve zaaf kişisel ve de kolektif düzeyde görünür hale gelecek. Bunlardan derhal kurtulmalıyız.

Yalnızlaşırken, doğrudur durmanın, direnmenin, inat etmenin hazzını yaşadığımız doğrudur. Yalnızlığı benimsediğimizden değil. "Yalnız, tek başına kalabiliriz ama bizi tecrit edemezsiniz" diyerek

meydan okurken, bugüne işaret ediyoruz. Şimdi "ben de ayağa kalktım, boyun eğmedim" özgüveniyle komünist partinin kapısını çalanların tamamı bir yandan ülkenin-toplumun hali için derin bir acı çeken, bir yandan da sözünü ettiğimiz hazı paylaşanlardır. İşte özen gösterilmesi, üzerinde durulması gereken bir diğer meselemiz de budur: Parti insanları dönüştürür, öğretir, eğitir ama bundan böyle onlara "yalnız"lıklarını paylaşacakları bir ortam sunamaz.

Buna gerek yok. Çünkü saldırıyı püskürten yalnız partinin kendisi değil, ayağa kalkan ve kalkacak olan herkestir. Ayağa kalkanları içeriye çekmeyeceğiz, buna ihtiyacımız yok. Hep birlikte dışarıya!

SOLDA BİRLİK DEĞİL DİRLİK

Ve son olarak iyi olan ve mutlaka değerlendirilmesi gereken nedir biliyor musunuz?

Ayağa kalkanlar "solda birlik" değil "solda dirlik" demekte; ittifak, işbirliği değil tutarlı ve kararlı politikalar istemekte; bir dahaki seçime değil örgütlü mücadeleye randevu kesmekte.

Bu sağlık işaretidir. "Bir daha aynı noktaya gerilemeyeceğiz" iddiasının garantisidir. Bugün sokakta, işyerinde, mahallede karşımıza çıkıp ellerini uzatanlar zaten solun birlik vs. adına sisteme bağlanmasına kafa tutan, buna ikna olmayan, başka bir çıkış arayanlardır. Parti bu arayışa asla ihanet etmeyecek, kendisini bataklığa çekecek adımlardan kaçınacaktır.

Bataklık...

Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla, düşmanla savaşmak amacıyla, daha başından kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıları şöyle bağırırmaya başlıyor: Gelin bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımız

zaman da, karşılıklı şöyle oluyor: Ne geri insanlarsınız! (...) Yalnızca bizi çağırılmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklaktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirlenmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte "özgürüz"... Vladimir İlyiç Lenin, 1902.

Model olma sırası Tunus'ta

"ARAP BAHARI" DENİLEN SÜRECİN FITİLİNİN ATEŞLENDİĞİ ÜLKEYDİ TUNUS. BÖLGESEL ALT ÜST OLUŞUN DIĞER UCUNDAKİ TÜRKİYE GİBİ SİYASİ İSTİKRARINI UZUN SÜRE SAĞLAYAMIYOR. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ BENZERLİKLER ÇOK FAZLA. ÖRNEĞİN AYNISINI TÜRKİYE SERMAYE SINIFININ ZORLADIĞI BİR PİYASA BARIŞI BU ÜLKEDE ŞİMDİLİK SAĞLANMIŞ GÖRÜNÜYOR.

Tunus'ta 2014 seçimlerinde Müslüman Kardeşler bağlantılı Ennahda'yı yenerek iktidara gelen laik Nida Tunus (Tunus'un Çağrısı) içerisinde 32 milletvekili partiden istifa etti. 86 milletvekili olan Nida Tunus'un kaybettiği milletvekilleriyle birlikte 69 milletvekili çıkartabilen Ennahda yeniden mecliste birinci parti haline geldi.

İstifa eden milletvekillerinin, partinin eski lideri ve Tunus Cumhurbaşkanı Beji Caid Essebsi'nin oğlu Hafız Essebsi'yi partinin kontrolünü ele geçirmekle suçladığı bildirilirken, Nida Tunus'un zaten birleşik bir siyasi blok olmadığı, Ennahda karşıtlığını temsilen birleşerek iktidara geldiği biliniyor. Middle East Eye'a göre Tunus halkı, İslamcı bir partinin mecliste çoğunluğu ele geçirmesini istemezken, Ennahda'yı da dışarıdan inşa edilmiş bir proje olarak görüyor.

Ancak "laik" Nida Tunus'un Ennahda ile ittifak kurmaya yöneldiği ve bunun da amacı "Ennahda karşıtlığı" olan parti için "varoluş problemleri" yarattığı söyleniyor. Ennahda ile AKP arasında kurulan paralellikleri düşünürsek, aradaki benzerliklerin sınırı olmakla birlikte, durumu daha iyi kavramak mümkün oluyor. Ennahda'nın birinci parti haline gelmesinin neleri değiştireceğini söylemek için henüz erken olsa da, "Tunus Dörtlüsü" ile 2015 Nobel Barış Ödülü'nü kazanan ülkenin, iddiaların aksine kimse için "model" olamayacağını söylemek mümkün.

2011 yılında "Yasemin Devrimi" ile Abidin Bin Ali'nin yönetiminin sona erdiği

ülkede yapılan seçimleri yüzde 37 çoğunlukla Ennahda kazanmıştı. Başka bir siyasi alternatif bulunmayan seçimlerde, Ennahda'nın arkasından gelen parti ancak yüzde 8 alabilmişti. Tabloya dışarıdan bakanlar için halkın Müslüman Kardeşler bağlantılı Ennahda'yı istediği aşikârdı. Ennahda'nın İslamcılığı ile demokrasi arasındaki açığı kapatmak için bulunan formül ise "AKP modeli" oldu. Tunus'a örnek olarak Türkiye gösterilirken, Ennahda da "ılımlı İslamcı" olarak sunuldu. Halbuki ülke içinden ve dışından çoğu ses Ennahda'nın radikal İslam ile barışık olduğunu gösteriyordu. Ancak İslamcı partinin gördüğü tepki ve 2014 seçimlerinde "laik" Nida Tunus'un seçimleri kazanması, halkın talebinin "AKP modeli" yönünde olmadığını gösteriyordu. Halk "laik" bir iktidardan yanaydı.

TUNUS DÖRTLÜSÜ'NÜN ÇÖZDÜĞÜ TEK ŞEYİN SERMAYENİN "İSTİKRAR" PROBLEMİ OLDUĞU ORTADA. BENZERLER ARASINDA YAPILAN "SEÇİM", HALKIN İŞSİZLİĞİNE VE YOKSULLUĞUNA ÇÖZÜM OLMADI.

Yukarıdaki söylemin tek başına tutarlı olduğunu düşününler Tunus'u anlayamadılar. Örneğin, Essebsi'nin cumhurbaşkanı adayı olurken Kuran ile fotoğrafını çektiği "halkın değerleriyle barışık olmak", Ennahda ile benzer ekonomi programı izlemesi ise "yolsuzluğa karşı gelmek" olarak görülerek hoş karşılandı. Burada "yolsuzluk" ile mücadeleden kastın Bin Ali döneminden kalma devletçi yapıların tasfiyesi olduğu unutulmamalıdır. İkisi de neoliberal politikalar izleyen Ennahda ve Nida Tunus, sosyal politikalara açıkça karşı oldu, özelleştirmeleri kesintisiz sürdürdü, Bin Ali döneminde biriken işsizlik sorununa çözüm olarak devletin yerini sermayeye bırakmasını gösterdi.

Bu durumda sorulması gereken soru Nida Tunus'un, Ennahda'ya neden "karşı" olduğudur. Zaten kendileri de bu soruya yanıt veremiyor olacak ki seçimin hemen sonrasında Nida Tunus'tan gelen açıklamalar da Ennahda'yı karşılarına almayacakları, birlikte çalışacakları yönünde oldu.

TUNUS DÖRTLÜSÜ

Tunus Ulusal Diyalog Dörtlüsü adı verilen, işçi sendikası Tunus Genel İşçi Birliği (UGTT), patron örgütü Tunus Sanayi, Ticaret ve Esnaf Konfederasyonu (UTICA), İnsan Hakları Savunma Birliği ve Baro'dan oluşan Tunus Dörtlüsü, 2013 protestolarında kurularak "ulusal uzlaşmayı" sağlamayı amaçlamıştı. Siyasi partilerin katılımıyla başlayan süreç sonucunda Ennahda karşıtı eylemler dindirildi ve Nida Tunus iktidarına giden süreç başlamış oldu.

Tunus Dörtlüsü'nün çözmediği tek şeyinse sermayenin "istikrar" problemi olduğu ortada. Benzerler arasında yapılan "seçim", halkın işsizliğine ve yoksulluğuna çözüm olmadı. İşsizlik hâlâ yüzde 15 seviyelerinde seyrederken, bu oranın 2011 öncesine göre çok daha yüksek olduğu görülüyor. Dünya Bankası'na göre "devrim öncesinde" yüzde 13 seviyelerinde olan ve işsizlik yüksek olduğu için halkın isyan ettiği Tunus, Ennahda ve Nida Tunus ikilemiyle neoliberal politikalarla barıştırılırken, Nobel ödüllü "Tunus modeli", halklar için değil sermaye için çözüm yolu gösteriyor.

■ Tulga Buğra Işık

Rusya'nın hamlesi NATO'yu karıştırdı

RUSYA'NIN EN YAKININDAKİ "SICAK DENİZE" KALICI BİR BİÇİMDE İNMESİ VE TARTUS'TAKİ DENİZ ÜSSÜNÜ RİMEYLİ HATTINDA GENİŞLETİP İNCİRLİK'E KARŞI DA LAZKIYE HATTINDA BİR KARŞI ODAK OLUŞTURMASI, NATO İÇİNDEKİ KARTLARIN YENİDEN DAĞITILMASINA YOL AÇABİLİR.

Moskova'nın Suriye içsavaşına doğrudan müdahalesi, sadece ABD ve AB'yi değil, ortak savaş örgütü NATO'yu da sarsıyor. NATO üstyönetiminin Akdeniz ve çevresindeki ülkelerde yeni müdahaleler için zemin yokladığı, bu arada ittifak içi aktörler arasında yeni çekişmelerin filizlendiği gözleniyor. Örneğin Berlin'in dış politika konusundaki yönlendirici yayın organlarından "Internationale Politik", NATO'yla ilgili bir kâr-zarar bilançosu için zamanın geldiğine yönelik değerlendirmelerle bir "sıkıntının" altını çiziyor.

TEHLİKELİ OYUNLAR

Alman dış politikasının etkili ve bir gösterge konumundaki bu yayın organı, son sayısında Justin Logan'ın bir makalesine yer verdi ve Batı dünyasında, elitler hariç, böyle bir savaş örgütüne artık pek gerek kalmadığı duygusunun giderek yayıldığına dikkat çekti. Kuzey Amerika ve Avrupa'daki devletlerin mevcut güvenlik sorunlarının altından NATO'suz da kalkabileceği ileri sürülen değerlendirmede Logan, NATO'nun özellikle Rusya ile Batı dünyası arasındaki ilişkileri kötüleştirdiğini hatırlattı. Foreign Policy, National Interest, Harvard International Review gibi yayınlarda da yazan ve "Ortadoğu'nun pek önemli olmadığı, resmen abartıldığı" yolundaki tezleriyle dikkat çeken Logan, bu makalede ABD'nin artık AB'yi "kendi kendisini savunabilir" bir doğrultuya yönlendirmesi gerektiğini vurguladı. Washington merkezli Cato Institute uzmanlarından Justin Logan'ın, 1 Aralık'ta başlayacak NATO dışişleri bakanları toplantısı öncesindeki bu çıkışı, Batı ittifakı içindeki çalkalanmanın bir türlü durulmadığına yeni bir örnek olarak algılandı.

Gerçekten de Rusya'nın Suriye'ye yerleşerek, Akdeniz'deki emperyalist yerleşikliği yerinden ettiği, bölgeyi tartışmalı bir konuma soktuğu NATO'nun genel duygusu. Sicilya'ya yeni insansız hava araçlarının

yerleştirileceği biliniyor. Ayrıca Tunus, Ürdün ve Irak ile başlayan ilişkilerin, en kısa sürede Libya ile de yoğunlaştırılacağı, NATO uzmanlarının şimdiden bu ülkelere yerleşip faaliyete geçtiği de herkesin malumu... Justin Logan'a göre, "NATO'nun abartılı önemi" giderek daralan bir kesimde etkisini sürdürüyor. Örneğin artık sadece "NATO elitleri" Batı'nın güvenliğini bu savaş örgütünün garantilediğine inanıyor.

Gerçekten de Rusya'nın Suriye'ye müdahale ederek İncirlik'i, bu arada da "yükselen değer" Erbil'i doğrudan göğüsleme kararı alması, sözü geçen abartının Batı içinde gözden geçirilmesine yol açabilir.

NATO'YA GEREK VAR MI?

Batı'da bir şaşkınlık, en azından bir telaş var. Sosyalistlerin, daha doğrusu solun tanımları arasında yer alan NATO karşıtlığının ne kadar önemli olduğu bu telaşla bir kez daha kendisini kanıtıyor. Batı'da, terörizmle ve diğer sorunlarla mücadele için NATO gibi örgütlere pek gerek kalmadığı inancının, hatta "NATO şart mı?" sorusunun yayıldığı anlaşılıyor. Kolektif askeri yeterliliğin iyileştirilmesinde NATO'nun önemli bir rol oynadığına inanmayanlar açıkça sahne alabiliyor. Nitekim Justin Logan da, özellikle Rusya'yla bozulan ilişkilerde NATO'nun olumsuz rolüne işaret ediyor. Ayrıca Rusya içinde ve Putin karşısında liberal, yani Batı yanlısı ve etkili bir muhalefet çıkamamasının da sorumluluğu NATO'ya bağlanıyor. Gerçekten de liberal güçler NATO'nun girişimleri sonucu Rus politikasında Putin politikalarına karşı halk desteği alamıyor. Rus liberallerine "idiot" muamelesi yapılmasında, Rus ulusalcılarının argümanlarına yoğun kitle desteği, NATO'daki elitlerin bir türevi. Anlaşılan Logan gibi genişleyen bir çevre, "Batılı elitlerin NATO'nun yol açtığı bu zararı görmemekte ısrarlı olmasından" rahatsız.

NATO içinde yeni bir "Güney Stratejisi" arayışı bu ortamın ürünü. En önemli neden, Rusya'nın Akdeniz'de büyüyen varlığı. Şubat

ayında Kıbrıs ile Rusya arasında, Rus savaş gemilerinin Kıbrıs limanlarına giriş yapabilemesi için anlaşma sağlandığı biliniyor. Akdeniz'deki filosunu güçlendiren Rusya, özellikle Mayıs ayında Çin savaş gemileriyle ortak bir manevra gerçekleştirerek dikkatleri üzerine toplamıştı. NATO Genel Sekreter Yardımcısı Alexander Vershbow, iki hafta önce Rusya'nın bu ülkedeki yeni hava üssüne işaret etmiş ve Rusya'nın Suriye'de uzun bir süre bir iktidar faktörü olacağını altını çizmişti. Rusya'nın varlığı ve bunun İran Körfezi'ndeki Amerikan savaş gemileri başta olmak üzere bölgede yaratacağı sonuçlar, yeni endişeleri tetikliyor. Örneğin NATO yönetim kademelerinde, Rusya'nın varlığı daha önce ortaya çıksaydı, Libya'ya 2011'de askeri müdahale mümkün olamayacağı açıkça dillendiriliyor.

Artık tüm Avrupa'nın Rus füzelerinin menzili içinde olması bir başka faktör olarak kendini dayatıyor. Amerikalı Amiral John Richardson, basına da sızan açıklamalarında, "Rus maceracılığını engellemek için bölgeye savaş gemileri ve denizaltılar gönderilebileceğine" dikkat çekmişti. Caydırıcılığın devamı için "NATO elitlerinin" Güney'de yeni bir devamlılık örgütlemeye çalıştığı gözleniyor. Bu çerçevede Sicilya'ya beş insansız hava aracı ("Global Hawk") yerleştirilebileceği, böylece Akdeniz, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın sürekli bir biçimde gözaltında tutulabileceği hatırlatılıyor.

NATO, yeni savaş oyunlarını savunanlar ve buna temkinli yaklaşan çevrelerin gerilim hattında Güney Stratejisi'ni 1-2 Aralık'ta resmen tartışmaya açacak. Bu stratejinin 8-9 Haziran 2016'da Varşova'daki NATO Zirvesi'nde karara bağlanması bekleniyor.

NATO içinde aktörler birbirlerinin ayağına basmaya devam ediyor. Bu, bölge için yeni kan banyoları demektir. NATO içi veya dışı emperyalist aktörlerin hiçbirinden barış çıkmayacağı o kadar açık ki...

■ Osman Çutsay

BATI'DA,
TERÖRİZMLE
VE DİĞER
SORUNLARLA
MÜCADELE
İÇİN NATO GİBİ
ÖRGÜTLERE PEK
GEREK KALMADIĞI
İNANCININ, HATTA
"NATO ŞART MI?"
SORUSUNUN
YAYILDIĞI
ANLAŞILIYOR.

Ekonomi mülteci pazarlığına emanet

AKP'NİN YENİ DÖRT YILINDA EKONOMİDE "YENİ HİKÂYE"YE GEÇİŞ İHTİMALİ DÜŞÜK GÖRÜNÜYOR. AVRUPA'DAN SIZDIRILACAK MÜLTECİ PARALARI, "İSTİKRAR" A GELECEK SICAK PARA İLE KAYNAK GİRİŞİ AZALARAK DA OLSA DEVAM ETSE BİLE SİYASİ İKTİDARIN "SEÇMENİNE YATIRIMI" SÜRDÜRMEŞİ BİR ZORUNLULUK.

George Soros

AKP'nin, Merkel'in ardından Soros'un yükselttiği fiyat teklifiyle "mülteci tamponluğu"ndan gelmesi olası para ve rastlantısal diğer para girişlerine bel bağlayarak dört yılı geçirmeye çalışacağı düşünülebilir.

AKP iktidarı dört yıldan sonrasına yatırım yapar mı? Dünyadaki gelişmeler ve Türkiye kapitalizminin yapısal sıkışmaları sonuçları en yakın 4-5 yıl sonra görülmeye başlanabilecek bir yeni modeli gerekli kılıyor. Ancak ne Türkiye'yi böyle bir modele ittirecek bir emperyalist konsensustan ne de ülke içinde uluslararası uçuşmalara bir doğrultu kazandırarak toparlayabilecek aktörlerden söz etmek mümkün. Siyasi iktidarın Merkel'in ardından Soros'un yükselttiği fiyat teklifiyle "mülteci tamponluğu"ndan gelmesi olası para ve rastlantısal diğer para girişlerine bel bağlayarak dört yılı geçirmeye çalışacağı düşünülebilir. Uluslararası kakafoninin yaratacağı siyasi ve ekonomik hareket alanlarına güvenerek devam etmeye çalışılması olası. "Kıt kaynakları" kime yâr olacağı belli olmayan bir "dönüşüm" e harcamak yerine AKP seçmenine yatırım yapmanın daha rasyonel bulunacağı da açık.

10. Kalkınma Planı ve devamında gündeme gelen "Sanayide Dönüşüm Programları"nda "orta-yüksek" ve "yüksek"

**2016-2018
ORTA VADELİ
PROGRAMI'NDA
SEÇİM
SONRASINDA
"SANAYİDE
DÖNÜŞÜM
PROGRAMLARI" NİN
UYGULANMASININ
HIZ KAZANACAĞI
BELİRTİLİYOR. EN
KAPİTALİSTİNDEN
BİR "SANAYİDE
DÖNÜŞÜM" İÇİN
TEK KAYNAK KISITI
SERMAYE DEĞİL;
AKP'NİN HEM
BÖYLE BİR SÜRECİ
YÖNETECEK
KADRO KAYNAĞI
BULUNMUYOR
HEM DE BÖYLE
BİR SÜRECİN
TAŞIYICISI OLACAK
YETİŞMİŞ VE
ORGANİZE BİR
TEKNİK KADRODAN
SÖZ ETMEK GÜÇ.**

teknolojili sektörlerde üretimin ve ihracatın artırılmasına işaret ediliyor. Bu sadeliğiyle pek itiraz edilesi olmayan, herkesin de üzerinde ortaklaştığı bu hedefin gerçekleştirilmesi ise çok kolay görünmüyor. Demir-çelik, kimya, rafineri ürünleri gibi temel endüstrilerde 1990'lı, 2000'li yıllarda özelleştirmelerle de birlikte kapasitenin yetersiz kalması ithalat bağımlılığının en temel sebeplerinden biri. Aynı zamanda temel endüstrilerle bağlantılı kritik sektörlerde yol alınmaması gibi daha ağır bir maliyete de yol açmış durumda. 2014 yılında demir-çelikte hurda ve demir cevheri ithalatı da dahil edildiğinde toplam ithalat 12,4; kimyada 30,2; rafineri ürünlerinde ise 18,8 milyar dolara ulaştı. Toplam ithalatın neredeyse üçte biri bu üç temel endüstriden kaynaklanıyor.

'DÖNÜŞÜMÜN' MUHASEBESİ

Bu sektörlerde üretim yetersizliği nedeniyle içeride üretimi yapılamayan ileri bağlantılı ürün grupları da eklendiğinde bu oranın yüzde 40'a ulaştığı görülebilir. Temel endüstrilerin güçlendirilmesine yönelik bir yatırım hamlesinin maliyeti en iyimser hesaplamayla 25-30 milyar dolar. Geri dönüşü tamamlayıcı politikalarla birlikte hızlı olacak bu yatırımı ne siyasi iktidarın ne de sermaye sınıfının göze alması mümkün.

Türkiye ekonomisinin sektörel yapı-

AKP'nin köle ticareti

Merkel'in seçim öncesi ziyareti manidardı. Türkiye siyasetine dönük sonuçları da içermekle birlikte Almanya'nın uzun vadeli hesaplarının daha baskın olduğunu düşünmek mümkün. Şimdiden Suriyeli göçmenlerin "niteliği"nin yeterli olmadığı şikâyetlerine başlasalar da gelişmiş kapitalist ülkeler için demografik beklentilere önem alma motivasyonu yüksek. Sadece gelişmiş kapitalist ülkeler için değil orta gelişkinlikteki kapitalist ülkeler için de işgücündeki artışa bağlı "emek sömürüsü" açısından gelecek 50 yılın geçmiş 50 yıl kadar "bereketli" olmayacağına ilişkin pek çok çalışma ve hesaplama bulunuyor. McKinsey gibi danışmanlık şirketlerinin özel çalışmalarında işgücü artışına bağlı verimlilik artışının keskin bir biçimde düşmesi öngörülüyor. Yedek işgücü ordusunun ücret düzeyini sürekli geriletmek için yetersiz kalması, mutlak artı değer sömürüsünün sınırsızca artırılamaması gibi gelişmeler anlaşılmalı. Almanya'nın mülteci pazarlığının arkasında, Soros gibi bir spekülâtörün mültecilerden başka bir şeyi konuşmayı reddetmesinde daha büyük hesapların payı yüksek.

Soros, Merkel'in 3 milyar avrosunu 8-10 milyar dolara çıkardı. Davutoğlu'nun çeşitli konuşmalarında Türkiye'nin Suriyeli mülteciler için harcadığını öne sürdüğü tutar 6-8 milyar dolar arasında değişiyor. Mülteci sayısının 4 milyona yaklaştığı tahminleri düşünüldüğünde bu rakam doğru olabilir. Ancak siyasi iktidarın hem dışarıda hem de içeride bir tür "köle ticareti"ne dönüştürdüğü mülteci politikasının Türkiye'ye gerçek maliyetinin çok daha yüksek olduğu, olacağı açık. AKP iktidarı 1300 liralık asgari ücreti bu kirliliğe sayesinde yüzüzce tartışabiliyor. Asgari ücret ne olursa olsun artan biçimde işgücüne katılan ve gerçek ücret düzeyini aşağıya çekmeye yardımcı olan milyonlar düzenin sahiplerini memnun ediyor. Bugün ceplerini doldurmanın memnuniyetine, Türkiye emekçilerini sınıf kimliğinden uzaklaştıracak yeni bir kaldıraç bulmanın mutluluğu da eklenmeli.

sının palyatif yöntemlerle iyileştirilmesi ve buna dayalı bir sıçramanın yaşanması ise oldukça güç. 20-25 yıllık anomalilerin küçük dokunuşlarla "üretken" faaliyetlere dönüşme ihtimali bulunmuyor. Türkiye gibi enerjide ithalata bağımlı bir ülkede demir-çelik kapasitesinin üçte ikisi, elektrik ark ocaklı tesislere dayanıyor. 2015 yılında demir cevheri fiyatlarının tarihi dip seviyelere inmesiyle birlikte elektrik Erdemir gibi cevher işleyen entegre tesisler yüzde 25 civarı kârlılıklarla çalışırken hurda işleyen elektrik ark ocaklı tesislerin en verimlileri yüzde 1 kârlılıkları zor gördü, büyük bölümü zarar etti. Cevher fiyatlarının birkaç yıl bu seviyelerde kalması, bu tesislerin büyük bölümünün kapanmasına yol açabilir. Artan ithalat faturası, demir-çelik pazarının doğrudan dışarıya bağımlı hale gelmesi de bu sürecin olası sonuçları olur. Enerji ve emtia fiyatları düşüşünün Türkiye ekonomisine nefes aldıracağını düşünenler için tek başına yeterli bir örnek demir-çelik sektörü.

İRAN 'ÇIPASI' GELİR Mİ?

Türkiye'yi yönetenlerin kapitalizm ölçeğinde de olsa bir dönüşümün taşıyıcısı olma-

ya soyunma ihtimali düşük. Ancak bölgenin karışık denklemi bir vadede dışarıdan ittirmeleri gündeme getirebilir. Elbette bu kısmı AKP iktidarının yeni dönem performansı ile da ilişkili düşünülmesi. İran'ın geliştirilmeye elverişli üretim altyapısı, enerji ve maden rezervleriyle 10 yıl sonra bölgede Türkiye kapitalizmini geride bırakmasını ve enerji dışındaki sektörlerde de Türkiye'nin tedarikçisi haline gelmesini, en azından farkın çok açılmasını engellemeye niyetlenen olur mu? Bu ihtimalden bir "Türkiye mucizesi" çıkmayacağı açık.

Önümüzdeki dönemde geçtiğimiz hafta gündeme gelen Sanayi ve Kalkınma bakanlıklarının, iç ve dış ticaretten sorumlu bakanlıkların, Ekonomi, Gümrük ve Ticaret, birleştirilmesi gibi gelişmelerden, kimi küçük çaplı teknoloji yatırımlarından, dönüşüm programlarında öngörülen kimi detaylı master planların hazırlanmasından rüzgârlar estirilmeye çalışılması olası. Ancak tüm bu rüzgârlardan "kapitalizm koşullarında bile mümkün olan"ın çıkma ihtimali çok düşük.

■ Adile Kaya

Arjantin ve Suriye'de komünistler ne diyor?

17. ULUSLARARASI KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİ TOPLANTISINA KATILAN ARJANTİN VE SURIYE KOMÜNİST PARTİSİNİN TEMSİLCİLERİ İLE GÖRÜŞTÜK. SURIYE'DE EMPERYALİST SALDIRILARA DİRENİŞİ, ARJANTİN'DE YENİ GERÇEKLEŞEN SEÇİMLERİ KONUŞTUK.

Suriye direnişi ve komünistler

Suriye Komünist Partisi (Bakdaş) Merkez Komite üyesi Cemal Seyid Yusuf ile emperyalizmin hedefindeki ülke Suriye'yi ve komünistleri konuştuk.

Suriye halkı canla başla emperyalizmin silahlandırıp desteklediği dinci çetelere karşı ülkesini savunuyor. Komünistler olarak bir de sizden dinleyelim, siz direnişin neresinde yer alıyorsunuz?

Ben doktorum ve İdlib'de bir laboratuvarında çalışıyordum. El Nusra Cephesi laboratuvarındaki milyon dolar klinik cihazlara savaş ganimeti diye el koydu. Şimdi Şam'dayım ve orada mücadelemi sürdürüyorum.

Bölgedeki gerici Arap devletleri, ABD, NATO ve Türkiye -Türkiye halkını aynı tutuyorum- yönetimlerinin Suriye'ye yönelik saldırgan politikasına karşı ulusal direnişin yanındayız. Yoldaşlarımız bazı hassas bölgelerde kendilerini ve ailelerini korumak için silahlandılar. Ayrıca orduda da yoldaşlarımız var.

Suriye halkı Suriye Komünist Partisi'ni nasıl görüyor?

1924'te kuruldu partimiz ve Suriye toplumunda derin köklerimiz var. Suriyeliler bize 'ekmek partisi' derler. Edebiyatçıların, şairlerin çoğu Komünist Parti geleneğinden geçmiş insanlar. Fransız işgali sırasındaki duruşumuzdan dolayı 'istiklal partisi' olarak da anılıyor. Bugün partinin çoğu üyesi gençlerden oluşuyor. Tarihi liderimiz Halid Bağdaş'tan adını alan bir gençlik örgütümüz de var.

Emperyalistler şimdi 'Esadlı mı, Esadsız mı geçiş olmalı' gibi bir tartışma yürütüyorlar. Komünist Parti'nin bu konudaki tutumu nedir?

Dışardan ABD, Türkiye, Katar gibi ülkelerin buna karar verme hakkı yoktur, buna Suriye halkı karar verecektir. Biz de savaş bittikten sonra Suriye'deki işçilerin, yoksulların verdiği mücadeleye döneceğiz. Rüsvetle, iltimasla savaşaacağız, Suriye'deki liberal politikalara, özelleştirmelere karşı mücadele edeceğiz.

Bölgedeki komünist ve yurtsever partilerle ilişkilerinizden bahsedermisiniz?

Zor bir soru... (gülüyor) Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bölgedeki birçok parti komünizm fikrinden uzaklaştı. Biz Marksist-Leninist mücadeleye devam ediyoruz. Komünist partilerin sosyal demokrat partilere dönüşmesine karşıyız.

Bölgede, Suriye'deki kalkışmanın halk devrimi olduğunu düşünen partiler vardı. Ama hatalarını fark ettiler.

Hatta bazı burjuva Arap devletleri bunun Suriye'ye karşı bir komplo olduğunu fark ettiler. O yüzden şimdi bölgedeki partilerin neredeyse tamamı bizi destekliyor.

Tüm yoldaşlara Suriye boyun eğmeyecek diyoruz!

'İlerlemezsek gerileyeceğiz'

Arjantin genel seçimi ilk turu, 9 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleşen ön seçimlerin ardından 25 Ekim'de yapıldı. Arjantin Komünist Partisi (PCA) seçimlerde merkez solun birleştiği "Zafer için Cephe"yi (Frente para Victoria- FpV) destekledi. Tüm bu süreci Arjantin Komünist Partisi Genel Sekreteri Victor Kot ile görüştük.

Ülkenizdeki ilk tur başkanlık seçimleri sonrası son durum ve partinizin pozisyonu hakkında ne söylemek istersiniz?

İçinden geçtiğimiz dönemde Amerika Birleşik Devletleri karşı devrimci güçleri devreye sokarak bölgede yeniden inisiyatif geliştirmeye çalışıyor. Bu çabalar sonucu ülkemizde yeni bir siyasi iklim yaratılmış durumda. Şu an yeniden piyasaya sürülen yeni sağ siyaset neoliberalizmin makyajlanmış halini temsil ediyor. Bu yeni sağ siyaset aslında Frente Para Victoria'nın sağlam bir politika örememesinden kaynaklanan boşluğa oynuyor. 25 Ekim'de ilk turu gerçekleştiren başkanlık seçimlerinde de sağ bu yüzden zafer kazandı.

Frente Para Victoria'nın adayı oylarını artırdı mı?

Evet, ama Cambiemos koalisyonunun sağcı adayı Mauricio Macri bölgesel yaygınlık olarak üstünlük sağladı ve onun lehine bir ortam oluştu. 22 Kasım'daki ikinci turda büyük ihtimalle tüm sağ Macri'nin etrafında birleşecek.

Bu ortamda Komünist Parti ne yapıyor?

Komünist Parti iki konuda çağrı yapıyor, Arjantin'de neoliberalizmin karanlık gecesine dönüşü engellemek için tüm Arjantinlilere ve bölgemize yönelik emperyalist saldırıya karşı tüm Latin Amerika halklarına. Sokak mücadelesinin önemini vurgulayarak tüm gücümüzle sokağa yüklenmek gerektiğini vurguluyoruz. Arjantin Komünist Partisi tüm bu sürece kendi özerkliğini ve programını koruyarak katıldı ve o şekilde Frente Para Victoria'ya destekledi. Ama biliyoruz ki, ileri gidilmezse geri düşülür. Biz bütün örgütlerimizde mücadelemize devam edeceğiz.

Bize kısaca partinizden söz eder misiniz?

Bizim partimiz Ekim Devrimi'nden sonra kurulan ilk partilerden. Asırlık geçmişi var. Marksist Leninist çizgisini korumuştur. Çok büyük baskılar yaşadığımız, dikta rejimlerinin zulmünü gördüğümüz günlerden geçtik. Arjantin Komünist Partisi enternasyonalisttir. İspanyol İç Savaşı'nda yoldaşlarımız İspanyollarla omuz omuza savaştık. Nikaragua'da vardık, El Salvadorlu devrimcilerin yanındaydık. Küba ve Venezuela ile dayanışma içindeyiz. Bu zamana kadar devrime inanan herkesle dayanışma içinde olduk.

Tüm ülkeye yayılmış bir partiyiz.

Ülkedeki en ileri güçlerle ittifak halindeyiz. Kapitalizmin ülkemizde yarattığı yapısal sorunları ortadan kaldırmadan sosyalizm kurulmadan gerçek bir değişiklik olmayacağını biliyoruz.

Politik, ideolojik alanlarda da örgütlülüğümüzü artırmak istiyoruz. Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

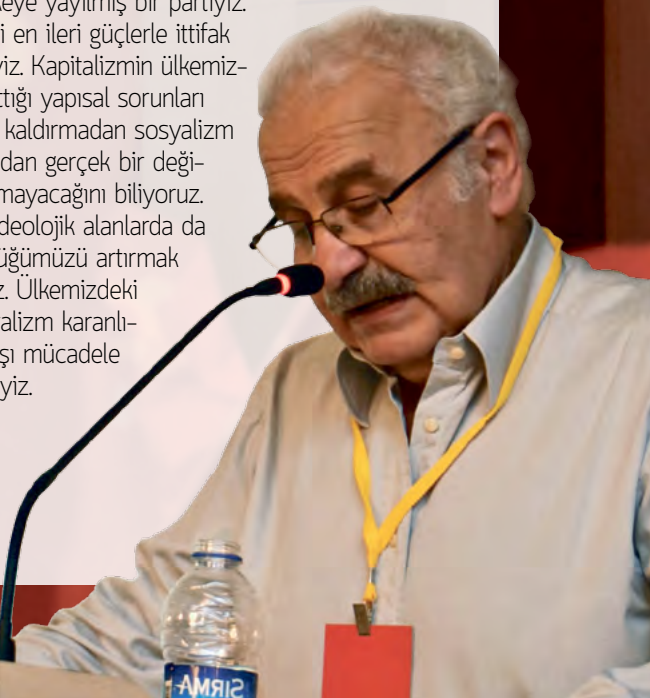
Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

Ülkemizdeki neoliberalizm karanlığa karşı mücadele etmekteyiz.

İşçinin onuruna dokununca...

İŞÇİ BİR KADIN "BURADA ÇALIŞMAKTAN ONUR DUYUYORUZ, AIR FRANCE BİZİM" DEDİKTEN SONRA, KADIN İŞÇİYE PATRONLARDAN BİRİ "SEN KİMSİN?" DEDİ. DÜŞÜNEBİLİYOR MUSUNUZ? "SEN KİMSİN Kİ, SENİNLE NEDEN KONUŞALIM." BU NOKTADAN SONRA TANSİYON YÜKSELDİ TABİİ.

Komünist Parti'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen 17. Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı'na temsilci yollayan partilerden biri de Fransız Komünist Partisi idi. Partinin uluslararası komite üyesi Coşkun Alexis ile, şirket yetkililerinin işçiler tarafından tartaklandığı görüntüleri tüm dünyada ses getiren Air France'da neler olduğunu, bu yaşananların Fransa'da nasıl yankı bulduğunu ve FKP'nin bu süreçte nasıl bir tavır aldığını konuştuk.

Geçtiğimiz günlerde Fransız havayolu şirketi Air France'ın yöneticilerinin işçiler tarafından tartaklandığı görüntüleri izledik. Şirket yöneticisinin kendini işçilerin elinden tel örgülere tırmanarak ancak kurtarabilmesi, bu tür görüntülere alışık olmayan Avrupa'da şaşkınlık yarattı. Peki, FKP olarak siz ne düşünüyorsunuz bu olanlar hakkında, neler oluyor Air France'da...

Bu basit bir eylem değil. Öncelikle büyük tabloyu görmemiz lazım. Eskiden Air France devlete ait bir kuruluşturdu. 1999 yılında özelleştirildi. Bu özelleştirmeye birlikte devletin payı azalmakla birlikte tamamen ortadan kalkmadı. Yüzde 51'e yüzde 49'luk bir dağılım söz konusu. Bu yaşananlar sadece Air France'ın sorumlu olduğu bir durum değil. Bütün bir Fransız devletinin uyguladığı politikaların da bu yaşananlarda ciddi bir payı var. 1999 yılında özelleştirilen şirketin kârında zaman içerisinde ciddi bir düşüş gözlemlendi. Ve bu, işçilerin suçu değil. Patronların bu şirketi iyi yönetememesi yüzünden şirket para kaybediyor.

İşçileri bu noktaya getiren nedir?

Air France daha önce de bu kaybı gidermek için işçilerin maaşlarında kesintiye gitmişti. Çalışma koşulları da ağırlaştırıldı. O dönemde bu durum sadece pilotlarla sınırlı kalmıştı. Şimdi ise, Air France yöneticileri bu açığı kapatmak için 2000 işçiyi işten çıkaracaklarını söylediler. Bu sefer sadece pilotlarla sınırlı kalan bir saldırı söz konusu değil. Şirket bünyesinde birçok farklı departmanda çalışan işçilere karşı bir saldırı söz konusu.

İşçileri çileden çıkaran ise tüm bunların üstüne yöneticilerin tavırları oldu. Kısaca şöyle:

Olayın yaşandığı günlerde yapılan

yönetim kurulu toplantısını içinde CGT'nin de olduğu sendikalar protesto ediyorlardı. Sendika temsilcileri sadece konuşmak istediklerini söyleyerek toplantıya katılmak istedikleri konusunda bir açıklama bekliyorlardı. Eylem görüntülerine dikkat ederseniz CGT temsilcisi de olan bir işçi kadın "Burada çalışmaktan onur duyuyoruz, Air France bizim" diyerek tepkisini gösteriyordu. Sendika temsilcilerinin ve işçilerin tavrı bu aşamada oldukça sakin ve olumluydu. Ancak patronlar bu olumlu tutuma karşı çok sert ve kaba bir şekilde karşılık verince işin rengi değişti. Air France'ı sahiplenen kadın işçiye patronlardan biri "Sen kimsin?" dedi. Düşünebiliyor musunuz? "Sen kimsin ki, seninle neden konuşalım." Bu noktadan sonra tansiyon yükseldi tabii.

Kendilerine böyle davranan patronları görünce işçiler doğal olarak öfkeleniyorlar ve slogan atmaya başlıyorlar. O esnada bir arbede oluyor. İşçiler bu sırada biri Air France'ın müdürü diğeri personel sorumlusu olan iki kişiye saldırıyor. Sendikacılar onlarla bu esnada hâlâ konuşmaya çalışıyor. İşçilerin saldırısından sonra kıyafetleri yırtılan bu müdürler tel örgülerin üzerinden atlayarak kaçıyor.

Siz bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz, bu olay nasıl yankı buldu Fransa'da?

Öncelikle işçilerin öfkesini anlamak gerekiyor. CGT bu konuyla ilgili yaptığı açıklamada şiddeti desteklemediğini ama öfkeyi anladığını söyleyerek esas şiddetin kimin tarafından uygulandığını sordu... Ve CGT

"esas şiddeti uygulayanlar iki bin işçiyi işten atanlardır" diyerek işçilerle dayanışma içerisinde olduğunu vurguladı. Bu bakış açısı çok önemli. Bu eylem Fransız basınında da büyük bir yankı uyandırdı. Bu eylem işçiler ve sendikacılar hakkında karşı propaganda yapmak amacıyla kullanıldı. Hatta Fransa başbakanı aynı Türkiye'de olduğu gibi sendikacılar ve işçiler için "çapulcu" ifadesini kullandı. Bu olaydan iki gün sonra sabah saat 06.00'da müdürlere saldırıda bulunan işçiler gözaltına alındı. Bakın bu çok önemli bir olay. Normalde Fransa polisi bu tür sabah baskınlarını uyuşturucu tacirleri gibi ağır suçlular için yapar.

Biz parti olarak işçilerle dayanışma içinde olduğumuzu açıkladık. Parlamentodaki milletvekillerimiz bu davanın durdurulması için bir önerge verdi. Evet, yarısı özel bir şirket ancak Fransa devletinin de payı var. Bu önergeyi bu yüzden verdik. Ardından yaklaşık yirmi bin kişinin katıldığı büyük bir protesto gösterisi düzenlendi. Aynı zamanda önümüzdeki ay Fransa'da yerel seçimler olacak. Paris yakınındaki Val-d'Oise bölgesinde başkan adayı olarak bir Air France işçisini gösterdik. Bu bizim için çok önemli.

Son olarak çok ilginç bir ayrıntı anlatayım. Bu olaydan sonra bir anlaşma yapılmış olduğunu öğrendik. Fransa devletinin QATAR Airways ile bir anlaşma yaptığını ve bu anlaşmaya göre QATAR Airways'in Fransa havaalanlarını daha sık kullanacağını öğrendik. Örnek olarak, Air France'ın yurtdışı uçuşlarının bir kısmını QATAR Airways yapacak.

İşçilerin haklarına yapılan bu saldırının sorumlusunun sadece Air France şirketi olmadığını bu anlaşmadan da anlıyoruz.

Kalinin'den örgütlenme öğütleri

2015 SONBAHARINDAN BAKINCA TÜRKİYE KAPİTALİZMİ, YÖNETEMEME HALİNİN BİR MEŞRUIYET BUNALIMINA DOĞRU EVRİLDİĞİNİN GÖSTERGELERİNİ SUNMAYA BAŞLADI. BU HENÜZ VE NEYSE Kİ, BİR DEVRİMCİ DURUMA İŞARET ETMİYOR ANCAK ÖNÜMÜZDE AÇILAN DÖNEM BUNUN OLASILIĞINI VE OLANAKLARINI CİDDİ BİÇİMDE BARINDIRIYOR.

Özellikle şehir merkezlerinin çeperlerinde görülmeye başlanan ideolojik kopuş işaretleri, yoksul işçi kesimlerinin boyunduruktan ilk çıkanlar olduklarını ifade ediyor olabilir. Göreceğiz. Geline bu noktada komünistlere düşen başat görev, düzen dışına çıkma emareleri gösteren bu kesimleri örgütlemek.

Örgütlenme deyince sözü konunun ustalarından Kalinin'e bırakabiliriz.

11 Mart 1926'da Sovyetler Birliği

Leninist Komünist Gençlik Birliği'nin VII. Kongresi'ndeki konuşmasında Kalinin şunları söylüyor:

"Marksizmi bilmek başka, Marksizmi en çeşitli, en kendine özgü ve olağanüstü bir durumda, her gün, her saat uygulamak başka şeydir. (...) Yani Marksist olmak yaratıcı olmak demektir. (...) Eğer siz öğrendiklerinizi bulduğunuz yerlerde skolastik biçimde, basmakalıp uygularsanız, Leninizmin zanaatçıları olursunuz.

Kitleleri arkanızdan sürükleyemezsiniz. Marksist yöntemi yanlış uygulamış olursunuz. Marksist yöntem, doğru olarak, ancak Marx'ın teorisi ile çalışırken, önümüzde duran olayı öğrendiğimiz takdirde uygulanabilir ve aldığımız karar her seferinde yeni bir karar olur. Eğer sorunu bugün şöyle hallettiysen, yarın aynı sorunu yeni bir biçimde halledeceksin; çünkü yarın durum yeni olacaktır.

Bir başka ilginç durum da şu: Birtakım çözümler yapıyor, bazı ilkeler savunuluyor. Ama en başta bunların sahipleri, söylediklerine inanmıyorlar. Çünkü söylenenler sosyalist olmanın gereği olarak söyleniyor. Sorun, sosyalist görünmek, devrimci sözler söylemek oluyor; sosyalizm için mücadele etmek değil... Partisiz "sosyalizm" in her çeşidinin düştüğü bir açmaz. İşlerin belli bir ölçüde fedakârlık gerektirdiği partide çalışmak ve fedakârca çalışmanın zevkini tatmak ve ona karşı ilgi duymak için, uğrunda savaştığımız ilkelerin doğruluğuna ve güzelliğine derinden inanmak gerekir.

Marksizmi öğrenmek demek, Marksist yöntemi benimsedikten sonra, uğraşımıza bağlı tüm diğer sorunlara da Marksistçe çözümler getirmeyi başarabilmek demektir. Bu, doğru bir çizgi tutturmayı başarmak demektir. Doğru bir Marksist çizgi tutturabilmenin yolu ise çalıştığınız alanda eksiksiz bir uzman olmanızı gerektirir.

Gerçek partili olabilmek için yalnız ajitator ya da propagandacı olmak zorunlu değildir. Başka bir şey gereklidir ki, bu da

GERÇEK PARTİLİ
OLABİLMEK
İÇİN YALNIZ
AJİTATÖR YA DA
PROPAGANDACI
OLMAK ZORUNLU
DEĞİLDİR.
BAŞKA BİR ŞEY
GEREKLİDİR Kİ,
BU DA SİYASAL,
TOPLUMSAL VE
HATTA KİŞİSEL
HAYATTA
DEVRİMCİ
TUTUMDUR. YİRMİ
DÖRT SAAT PARTİLİ
OLMANIN ANLAMI
BURADA ORTAYA
ÇIKIYOR.

Öncü bir devrimci, parti

Mihail İvanoviç Kalinin (1875-1949), yoksul bir köylü çocuğu olarak gözünü açtığı yaşamını, öğreniminden sonra, işçi olarak sürdürdü. Bu türden bir yaşam, onun ileride öncü bir devrimci, Parti işçisi, önemli bir lider ve devlet adamı olarak yürüyeceği yolu çiziyordu. M.İ. Kalinin direnç ve güvenle girdiği bu yolda sonuna dek yürüdü.

Kalinin'in işçi sınıfı mücadelesinde bir partizan olarak yerini alması, 1898 yılında Sosyal Demokrat Parti'ye üye olmasıyla başlıyor. 1899'daki Tiflis sürgünü ise ilk önemli deneylerinden biri oluyor. Parti içindeki kesin bölünmeye tanıklık eden 1903'teki ikinci kongrede Bolşeviklerin yanında yer alıyor. 1905 Devrimi'nin en

İşçilerin yokluğunda Türkiye siyaseti

Özgür Şen

Türkiye'de siyasete bakıldığında büyük bir boşluğun varlığı hemen göze çarpıyor. Türkiye siyaset sahnesinde işçi sınıfı henüz yok.

Seçim sonuçları da bu yokluğun bir göstergesi. İşçi sınıfı adına konuşan tek parti olan Komünist Parti'nin aldığı oylar pek çok açıdan değer taşısa da, bu açıdan bakıldığında büyük bir boşluğu işaret ediyor.

Türkiye'nin en geniş toplumsal kesimi olarak emekçiler, sandık başına gittiklerinde dahi kendileri adına konuşmuyorlar. Konuşmuyorlar, çünkü öyle bir alışkanlıkları yok. Türkiye'de siyaset zaten uzun zamandır seçimden ve oy kullanmaktan ibaret görülmüyor. İşçi sınıfı iktisadi talepleri vesilesiyle konuşmaya başladığı anda dahi siyasete sızmayı başaramıyor. Üstelik, Türkiyeli işçilerin ekonomik istekleri için bile sıklıkla ayağa kalktığını söylemek imkânsız. Siyaset emekçilere kapalı ve yasaklı bir alan. Düzen içinde kalarak siyaset yapan partilerin de bunu değiştirmek için niyetleri yok doğal olarak.

Büyük siyaset sahnesinde açılan her gündeme, tartışılana bakın. Bu gündemlerde emekçiler adına, emekçiler için geliştirilen bir yaklaşımın görünür hale gelmemesi bir rastlantı değildir.

Başkanlık tartışmasında da eksik olan budur, yakında masaya gelmesi muhtemel çözüm süreciyle ilgili başlıklarda da...

Bu tartışmalarda emekçiler yok. İşçilerin maddi yaşantılarıyla ilgili büyük dertlerinin asgari ücret tartışmasına indirgendiği bir ülke burası. Üstelik, maaş miktarına kilitlenen o gündemde dahi işçilerin sesi yine duyulmuyor. Emekçilerin maddi koşullarıyla ilgili tartışmayı ve gündemi büyütme de bugün yine işçilerin görevi...

Laiklik gibi tarihsel ilerleme ve aydınlanma gibi kavramlarla ilişkili tartışmalarda da boşluk doğrudan sınıfın kendisine dair. Bu çağda tarihsel ilerleme fikrine sahip çıkabilecek tek sınıf olan emekçilerin varlığı ve bakışı olmaksızın, bu tür tartışmalar da eksik ve sakat kalmaya mahkûm. Türkiye ilerliciliğinin sınıfsal olarak tek sahibi işçiler çünkü.

Türkiye siyasetinde ne tartışılıyorsa, aslında tek taraflı, tek sınıfın gözünden tartışılıyor. Böylece, ayrışma ve kampaşmalar da aynı sınıfın cephesinde ortaya çıkıyor. İşçi sınıfının sesi olarak siyaset yapmaya çalışan komünistlerin hattı da çoğu zaman, tam da bu nedenle, bu ayrışma ve kampaşmaların dışında ve farklı duruyor, kaba bir tabirle üçüncü yol biçiminde görünüyor.

Komünistlerin herkesten ayrı durmalarında bir sıkıntı yok. Ama toplumun gözünde bu ayrılığın kendisinin ayrık durmasında, temel ayrışma olarak düzen içindeki çatlakların görünmesinde büyük problem var. Problem bu çatlakların gerçek olmamasında değil, bu çatlaklar gayet gerçek. Esas mesele, bu çatlakların ancak emekçi cephesinden geliştirilen hattın güçlenmesi ve bir seçenek haline gelmesiyle emekçiler için bir anlam ifade edecek olması.

Bu yaklaşım, düzen içindeki çatlakların ve tartışmaların emekçilerin siyasi hattının güçlenmesi için kullanılmasını da dışlamıyor elbette. Ama bunun için de esas şart işçilerin siyaset alanında kendi adlarına konuşmaya devam etmesi.

Türkiyeli komünistlerin gelecek dönemki esas sorumluluğu bu olacak: Türkiye siyasetinde işçi sınıfı adına oluşmuş boşluğu doldurmak, siyasette emekçiler için konuşmak...

Türkiye siyaseti işçi sınıfını çağırıyor. Bu çağrıya kulak vermeden olmaz.

“ Türkiyeli komünistlerin gelecek dönemki esas sorumluluğu bu olacak: Türkiye siyasetinde işçi sınıfı adına oluşmuş boşluğu doldurmak, siyasette emekçiler için konuşmak...”

siyasal, toplumsal ve hatta kişisel hayatta devrimci tutumdur. Yirmi dört saat partili olmanın anlamı burada ortaya çıkıyor. Yaşamın hiçbir alanında, hiçbir anında partili olduğunu unutmamak, her zaman partili olmanın gerektirdiği gibi davranmak. Bütün davranışlarımızda daima bir sosyalist gibi düşünmek ve sosyalizmin gereklerine göre hareket etmek mecburiyetindeyiz; bu benim özel hayatım, parti hayatı ayrı, bu benim sendika, mesleki kuruluş, gençlik örgütü hayatım, faaliyetim, parti faaliyeti çizgisi ayrı, bunlar hiç kabul olunmayacak ayrışmalar, farklılıklar ortaya sürmektir. Tam tersine İşçi Partili olmak demek, bilimsel sosyalizmi kabul etmiş bir İşçi Partisi'nin üyesi olmak demek, bu sosyalizmi

hayatımızın bütün alanlarında dikkate alıp, ona göre hareket etmek, uygulamaya çalışmak demektir. (...) Unutmayalım ki, birinci propaganda aracımız kendi kişiliğimizdir.

Partili olmak, parti işlerinde çalışmayı gerektiriyor. Parti işi ise işin türüne bağlı değil. Bu en karmaşık uzmanlık işlerinden en basit mekanik işlere kadar her türden işe parti anlayışını sokmakla, işçi sınıfı mücadelesinin yararlarını bir an bile gözden kaçırmamakla belirlenen bir sorun.”

Kaynakça

• Kalinin, M.I., *Devrimci Eğitim, Devrimci Ahlak, Çev. Refik Sarı, İstanbul, Sorun Yayınları, 1992*

• Odman, Mesut, *Her zaman Sosyalizm, Seçilmiş Yazılar, 1968-1998, İstanbul, YGS Yayınları, 2000*

İşçisi ve bir lider

iyi militanlarını yetiştiren Putilov fabrikası işçilerini örgütleyen de Kalinin. Daha sonra, 1912'de Merkez Komitesi aday üyeliğine getiriliyor, aynı yıl Pravda'nın kuruluşunda önemli görevler alıyor. Arka arkaya gelen tutuklanma ve sürgünlerden sonra Petrograd'a dönüşünde, 1917 Şubat ve Ekim devrimlerine etkin olarak katılıyor.

Sverdlov'un ölümü üzerine, Mart 1919'da Lenin'in önerisi ile Kalinin Rusya İşçi ve Asker Sovyetleri Yürütme Komitesi başkanlığına seçiliyor. Sovyetler Birliği'nin kuruluşuyla birlikte, 30 Aralık 1922'de yapılan SSCB 1. Sovyetler Kongresi'nde SSCB Merkez Yürütme Komitesi başkanı oluyor. Partinin on dördüncü kongresinden sonra, Merkez Komitesi, Kalinin'le birlikte

bazı parti yöneticilerini Leningrad'da yoğunlaşan bozguncu muhalefete son vermekle görevlendiriyor. Aynı yılda Kalinin'in görevlerine Merkez Komitesi Siyasi Büro üyeliği ekleniyor. 1938'de Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanlığı'na seçilen Kalinin'in bu görevi ölümüne kadar sürüyor. Bugün ülkesinde onun adını taşıyan iki kent var: Volga üzerindeki Kalinin ve Baltık denizi kıyısındaki Kaliningrad.

Kalinin son derece iyi bir örgütçü, yetenekli bir ajitatör, engin deneyimleri olan bir eğitici olarak biliniyor. "Devrimci Eğitim Devrimci Ahlak" başlığı altında toplanan yazılarında ve konuşmalarında siyasal eğitim, ajitasyon-propaganda sorunları, ahlak, partililik gibi konular üzerinde duruyor.

BÖYLESİ ZAMANLARDA

Böylesi zamanlarda çarpınan şu ruhumu
bin sözcük dolasım gelir,
esip her birinin közündeki ateşe dönesim gelir,
ufkun koynunda korla durulanıp
yeniden doğasım gelir...

Ah, soluğuna kavuşsam da şimdi bin sözcüğü gürleşem,
bini de birbirinin ikizi, bini de birbirinde bilenen...

Bin sözcük ki tümü acılara kenetli
dişleye dişleye sağlamış kendini her biri bin yürekten,
kucağında her birinin bin ağıt, bin yaralı üveyik,
dudağında her birinin bin lânet, bin haykırış, bin ardıç ahı,
ki her biri diğerinden hırçın, diğerinden dehşetli,
yedeğinde her birinin bin sıradağ, bin hançer, bin kasırğa,
avazında her birinin bin kere bin kıvılcım gizli...

Bin sözcük ki, her birinin rüzgârında bin sağnak,
her birinde yalçın yamaçlardan kopmuş çığların gürültüsü,
her biri bin yıldırım sürüsü, bin dolunay, bin şafak...

Bin sözcük ki, her birinde bin nabız, bin çarpıntı, bin ağız
bin kere bin deprem gücünde;
her biri bin kollu, bin boyunlu, bin omuzlu bükülmez çelik...

Her birinin içinde alazını çağıran acının bin bakışı,
avuçlarında patladı patlayacak bin sevdalı tomurcuk,
dudağında ısırıldıkça açılan bin papatya, bin nergis,
her yanı çiğlık çiğlık, her yanı öfke, her yanı kahır,
her yanı sabrın bin kere bin ton zehrini kismaya hazır...

Bin sözcük ki, hayata düşmanlığı bin yerinden bıçaklamış da
mazlumu bin yerinden bin kere öyle kucaklamış;
bin sözcük ki cesaret nakışlı, ırmak akışlı, uçurum bakışlı,
yuvasından sıyrıldığı an hızına kavuşan kırlangıçtan bile yakışıklı...

Bin sözcük ki, her birinde bin kanatlı bin çağlayan;
her biri bağrından yavrusu koparılmış anaların
yağmalanmış emeğin, dipciklenmiş bebeğin öcünü silahı kılmış;
kaya dibindeki kaynaktan berrak, çıradan tutuşkan, taydan kıvrak
her biri vicdanla sırdaş, isyanla yoldaş...

Bin sözcük ki parıltısı ıssız gecelerin yıldızınca sayısız,
uğultusunu ulaşılmaz doruklarda sarınmış;
her birinin sesinde yağmur yalınlığı, her biri su gibi çıplak,
her birinin özlemi bin köklü filiz
her biri bin kere bin şefkatin kuzulu ceylan yüzü...

Böylesi zamanlarda çarpınan şu ruhumu bin sözcük dolasım gelir,
umuda har, sevince haz, sevdaya harç taşıyan bin sözcük ki
her biri bin kere bin infilak, her biri bin kere bin ihtilâl.

Nihat Behram / Ekim 2015

